

In beweging

Jaarverslag SeeYou 2024

Voorwoord

Onrecht zet mij in beweging. Al van jongs af aan zit die bewogenheid in mij. Ik verlang ernaar dat ieder kind, ieder mens tot zijn recht komt en zich kan ontplooien. Want elk mens is waardevol én getalenteerd. Iedereen heeft iets te brengen wat van betekenis is – daarvan ben ik heilig overtuigd. Diezelfde overtuiging inspireert ons bij SeeYou om te streven naar waardigheid voor mensen met een beperking. Om te streven naar een inclusieve wereld met lokale gemeenschappen waar iedereen mee kan doen. En waar mensen met een beperking zelf ook in beweging komen om op te komen voor hun eigen rechten.

Helaas heb ik de afgelopen decennia in veel landen gezien hoe schrijnend het is als mensen met een beperking weggestopt worden en niet gezien worden. Dat kan anders. In landen waar mensen dagelijks blind worden – terwijl dat te voorkomen was geweest – willen wij hoop brengen. Samen met onze lokale partners werken we aan duurzame oplossingen die verder reiken dan individuele hulp. Zodat we blijvend verschil maken.

2024 was een jaar waarin we ook als organisatie in beweging waren. Met nieuwe projecten die van start gingen, een andere organisatie-inrichting, nieuwe collega's die we mochten verwelkomen en het jaar waarin ik als directeur-bestuurder het stokje mocht overnemen van Dicky Nieuwenhuis. We zijn Dicky dankbaar voor alles wat ze de afgelopen zeven jaren heeft betekend voor SeeYou en blijven ons inzetten voor een wereld waarin iedereen gezien wordt.

In dit jaarverslag laten we je zien wat we in 2024 mochten bereiken. En tegelijkertijd gaat het niet om ons. De mensen voor wie we ons inzetten, de mensen met een beperking, artsen, leerkrachten en onze partners – zij staan centraal. Mensen zoals Alice, Ari, Mediatrice en Kasim. Voor hen komen wij dagelijks in beweging. Dankzij jouw steun als donor, vrijwilliger, partner of betrokkene. Samen maken we verandering mogelijk!

Jolanda Omvlee
Directeur SeeYou

1. Visie en missie

Onze drijfveer

Ieder mens is kostbaar en waardevol. Het raakt ons daarom als mensen met een beperking geen toegang hebben tot vitale voorzieningen en hun onrecht wordt aangedaan vanwege hun beperking.

Onze missie

Gelijke toegang tot (oog)zorg, onderwijs en werk voor kinderen en volwassenen met een beperking in Afrika en Azië.

Wij werken in zeven landen – Ethiopië, Rwanda, Zuid-Soedan, Soedan, Oeganda, Cambodja en Indonesië – aan preventie van blindheid, kwalitatief goede oogzorg, voedselzekerheid en laagdrempelig onderwijs voor mensen met een beperking en inclusieve gemeenschappen.

We helpen mensen met een (visuele) beperking om op te komen voor gelijke rechten en belangenvertegenwoordigers om een stem te vormen richting hun overheid. Ook in Nederland zetten we ons in voor een inclusief ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.

Onze strategie

3 thema's

Inclusieve oogzorg

We werken aan preventie van oogziekten, aan diagnostisering en behandeling van oogaandoeningen en aan revalidatie. Dit doen we met name in de armere gebieden van Ethiopië, Rwanda en Indonesië.

Toegang tot zorg, onderwijs en werk

We willen een volwaardige plaats in de samenleving voor iedereen. En gelijke toegang tot zorg, onderwijs en werk voor mensen met een visuele of andere beperking. We zorgen ervoor dat kinderen met een beperking naar school kunnen en begeleiden hen daarna richting werk.

Gelijke rechten

We helpen en versterken mensen met een beperking, en hun belangenorganisaties, om op te komen voor hun rechten. En we dagen overheden uit om zich in te zetten voor mensen met een beperking.

'Kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking in Afrika en Azië worden vaak niet gezien en gehoord in de maatschappij. Ik werk bij SeeYou omdat ik die realiteit wil veranderen.'

Niska Stoker, Programmamanager SeeYou Learns en Integriteitsmedewerker

7 kernelementen

We hebben één focus: mensen met een (visuele) beperking

Mensen met een beperking in Afrika en Azië behoren vrijwel altijd tot de allerarmsten. Binnen deze groep hebben we specifiek aandacht voor mensen met een visuele beperking, kinderen, meisjes en vrouwen.

We werken gelijkwaardig samen met lokale organisaties

We doen – en kunnen – ons werk niet alleen. We werken altijd samen met mensen met een beperking, de organisaties die hen vertegenwoordigen, oogklinieken en maatschappelijke organisaties die geworteld zijn in de lokale samenleving.

We delen onze kennis

Onze veertig jaar ervaring en expertise in hulp aan mensen met een – visuele – beperking delen we met andere ontwikkelingsorganisaties. We versterken partners door capaciteitsopbouw en helpen lokale en internationale organisaties met ontwikkelingen op het gebied van inclusie.

We werken vanuit christelijke waarden

Wij geloven dat ieder mens kostbaar en waardevol is. Deze waarden zien we terug in de Bijbel en ze vormen de basis voor ons werk. Daarom zetten wij ons in voor alle mensen met een beperking – ongeacht afkomst, religie of andere kenmerken.

We zorgen voor integer gedrag

Onze doelgroep loopt een groter risico om als niet kostbaar te worden behandeld, daarom geven we veel aandacht aan integriteit. We willen ervoor zorgen dat iedereen in onze projecten en onze organisatie veilig is.

We zien donoren als onze partners

Donateurs, bedrijven, vermogensfondsen en andere donoren zien we als medestanders in onze gezamenlijke missie: een betere kwaliteit van leven voor mensen met een beperking.

We geven 85% van de inkomsten aan projecten

We willen 85 procent van iedere euro aan projecten voor oogzorg, inclusie en voorlichting besteden. Zo krijgt iedere gedoneerde euro nóg meer impact.

Lees onze volledige (Engelstalige) [meerjarenstrategie](#).

Afgelopen jaar hebben we de eerste stappen gezet om een nieuwe strategie te ontwikkelen. In juni 2025 zullen we onze nieuwe meerjarenstrategie 2026-2030 uitrollen.

Onze weg naar verandering

Als wij

- kinderen en volwassenen met een (visuele) beperking in Afrika en Azië ondersteunen met (oog)zorg, onderwijs en werk
- zorginstellingen, scholen, bedrijven en overheden meer toegankelijk maken
- mensen met een beperking, hun belangenorganisaties en hun gemeenschap aanmoedigen om op te komen voor gelijke behandeling

zullen kinderen en volwassenen met een beperking

- gezien en gehoord worden door hun familie, gemeenschap en de samenleving waar ze in leven

- betere en eerlijke toegang hebben tot vitale voorzieningen
- minder belemmeringen in hun omgeving ervaren

zodat

mensen met een (visuele) beperking in Afrika en Azië gelijkwaardig worden behandeld en een betere kwaliteit van leven ervaren.

Overzicht projectlanden en partnerorganisaties

Programma	Project	Land	Partner
SeeYou Eye Health	Inclusieve oogzorg Rwanda	Rwanda	Kabgayi Eye Unit (KEU)
	Inclusieve oogzorg Ethiopie	Ethiopië	Garbet Thehadiso Mahber (GTM)
	Inclusieve oogzorg Indonesie	Indonesie	CBM-G Indonesia
	Digitale Toegang	Ethiopie	Ethiopian Centre for Disability and Development (ECDD)
SeeYou Cares	Every Life Matters	Rwanda	The Umbrella of Organisations of Persons with Disabilities in the Fight against HIV/AIDS & for Health Promotion (UPHLS)
	Every Life Matters	Indonesie	Pusat Rehabilitasi YAKKUM (PRY)
	Every Life Matters	Ethiopië	Ethiopian Centre for Disability and Development (ECDD)
SeeYou Learns	Inclusief onderwijs Cambodja	Cambodja	People's Action for Inclusive Development (Pafid) / Krousar Thmey (KT)
	Learning Unlocked	Indonesie	Pusat Rehabilitasi YAKKUM (PRY)
	SeeYou Learns Rwanda	Rwanda	Ubumwe Community Center (UCC)
SeeYou Rights	We are Able!	Oeganda	Light for the world Uganda
	We are Able!	Zuid-Soedan	Light for the world South Sudan
	We are Able!	Soedan	Action on Disability and Development (ADD)
	We are Able!	Nederland	Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD)
	MUB-project	Rwanda	The Umbrella of Organisations of Persons with Disabilities in the Fight against HIV/AIDS & for Health Promotion (UPHLS) / Rwanda National Union of the Deaf (RNUD)
	Inclusieve dorpen	Indonesië	People's Action for Inclusive Development (Pafid) / Pusat Rehabilitasi YAKKUM (PRY)
SeeYou Works	Employable	Rwanda	Umuryango Nyarwanda w'Abagore Bafite Ubumuga (ENABU)

2. Impact

Een aantal hoogtepunten van wat we in 2024 bereikten samen met alle betrokken donateurs en onze lokale partners:

104.483

oogscreeningen

17.685

oogzorgbehandelingen

4.435

mensen getraind om oogchecks uit te voeren

Gezondheidszorg voor

11.104

mensen met een beperking

Inclusief onderwijs voor

469

kinderen met een beperking

Vakscholing en training voor

491

jongeren met een beperking

519

mensen getraind als Disability Rights advocate

134

organisaties voor mensen met een beperking versterkt

Tabel 1. Aantal mensen met een beperking die getraind zijn als belangenbehartiger om op te komen voor de rechten van mensen met een beperking

							
	Visueel	Gehoor	Fysiek	Mentaal	Meervoudig	Overig	
Man	56	37	58	38	30	18	237
Vrouw	72	43	71	29	26	41	282
Totaal	128	80	129	67	56	59	519

Tabel 2. Aantal mensen met een beperking die aangesloten zijn bij een organisatie voor mensen met een beperking

							
	Visueel	Gehoor	Fysiek	Mentaal	Meervoudig	Overig	
Man	281	128	394	214	113	76	1206
Vrouw	230	115	206	325	59	52	987
Totaal	511	243	600	539	172	128	2193

3. SeeYou Eye Health

Met onze projecten willen we oogzorg toegankelijk maken voor iedereen. We werken aan preventie, diagnostisering en behandeling door voorlichting over oogziekten, kwalitatieve medische apparatuur en gedegen training.

17.685 oogzorgbehandelingen waaronder:

Nieuw! I-SEE project op Java

Indonesië

Indonesië heeft landelijk gezien een goed oogzorgbeleid. Toch is er in de kleinere dorpen weinig kennis over oogzorg en de preventie- en behandelmogelijkheden van oogziekten. Daarom zijn we samen met *CBM-Global Indonesië* dit driejarige project in drie districten op Oost-Java gestart.

Zowel bij de preventie als bij het verbeteren van de toegankelijkheid van oogzorg voor mensen met een beperking spelen de bestaande gezondheidszorg, lokale gemeenschappen en plaatselijke overheden een actieve rol. Juist die intensieve samenwerking is de grote kracht van dit project én waarborgt dat het project ook na onze betrokkenheid wordt voortgezet.

- We leren vrijwilligers en leerkrachten hoe ze een oogscreening uitvoeren bij mensen in hun omgeving of bij leerlingen. Met tijdige oogchecks kunnen we schoolkinderen voorzien van een bril, ander hulpmiddel of verder onderzoek en zo schooluitval voorkomen.
- Journalisten hebben invloed op de publieke bewustwording over oogzorg. Daarom gaven we 30 journalisten uitleg over oogzorg, die vervolgens publicaties maakten over het belang van oogzorg en dit project.

Dit project is voor het eerste jaar gefinancierd – voor de komende twee jaar zijn we actief op zoek naar financiering.

Trachoom hoeft niet te leiden tot blindheid

Ethiopië

Onbehandelde trachoom – een oogziekte die zorgt voor gezwollen oogleden en rode en tranende ogen – kan leiden tot blindheid. Dat terwijl deze ziekte goed te voorkomen is met hygiënemaatregelen, zoals je handen wassen met zeep en je gezicht wassen met schoon water. Wij willen het bestaan van trachoom terugdringen door goede behandeling en preventie. En gelukkig zien we dat de infecties in het gebied waar we werken de afgelopen 10 jaar zijn gedaald van 33% naar 12%. Omdat schoon drinkwater en hygiëne van groot belang zijn bij het voorkomen van trachoom legden we in 2024 op 5 plekken waterputten aan.

Mobiele oogzorgteams in de afgelegen gebieden van Ethiopië

screenden
47.390
mensen

opereerden
570
mensen ter plekke

gaven preventieve voorlichting aan
87.000
inwoners

‘Ik wist even niet meer hoe ik verder moest’, zegt de 28-jarige Sofiya. ‘Mijn vriendin had me zojuist verteld dat ik waarschijnlijk trachoom heb. Trachoom! En zoals iedereen wist ik: trachoom is het begin van het einde. Nog even, en ik ben blind.’ Deze moeder van jonge kinderen woont op het Ethiopische platteland. Ze weet dat ze direct hulp nodig heeft, maar hoe dan? Het lukt haar al bijna niet om dagelijks brood op tafel te krijgen. Water is steeds lastiger te vinden en ze heeft geen geld om vervoer naar een kliniek te betalen.

Helaas is Sofiya’s verhaal er één van velen. Maar Sofiya had het geluk dat er een mobiele kliniek van onze Ethiopische partner in de buurt was. Ze kreeg een diagnose en werd dezelfde dag nog geopereerd – trachoom hoeft niet tot blindheid te leiden!

Oogzorg voor baby's en kinderen

Rwanda

Om onnodige blindheid bij kinderen in de westelijke provincie van Rwanda te voorkomen, is het noodzakelijk dat we er vroeg in een kinderleven bij zijn. Daarvoor werken we samen met Kabgayi Eye Unit (KEU), een gespecialiseerd oogziekenhuis en 12 districtsziekenhuizen en gezondheidscentra. In 2024 trainden we in elk districtsziekenhuis een arts en een verpleegkundige van de couveuse-afdeling om oogaandoeningen bij pasgeboren en vroeggeboren baby's te herkennen. 779 baby's werden op tijd gediagnostiseerd en behandeld aan een oogaandoening.

7.086

kinderen kregen een oogbehandeling

643

kinderen kregen een oogoperatie

999

kinderen kregen een bril of ander visueel hulpmiddel

In Rwanda zien we dat mensen voor eenvoudige oogandoeningen steeds vaker bij lokale klinieken terecht kunnen. Dat scheelt in reistijd en reiskosten en geeft de oogziekenhuizen de mogelijkheid om zich te richten op de specialistische oogzorg. Een positieve ontwikkeling dus!

Dankzij meer financiering voor oogzorg konden we in 2024 ook:

- Een kinderafdeling in het oogziekenhuis In Rwanda bouwen, zodat kinderen in een kindvriendelijke omgeving geholpen worden;
- Investeren in betere bescherming van patiëntgegevens in Rwanda;
- Het oogziekenhuis in Ethiopië renoveren met onder andere een nieuwe receptie en wachtruimte;
- De *low vision unit* in Ethiopië heropenen – hier delen ze hulpmiddelen uit aan volwassenen en kinderen die slechtziend zijn.

SeeYou Eye Health evalueert

In 2024 evalueerde een externe, onafhankelijke evaluator onze oogzorgprogramma's in Rwanda en Ethiopië. Daaruit bleek dat in de afgelopen vier jaar de algemene gezondheid en het gezichtsvermogen van mensen die hulp kregen aanzienlijk is verbeterd, door tijdige oogzorginterventies, vroege opsporing en behandeling. Daarnaast blijken onze oogzorgprojecten relevant, sluiten ze goed aan op de beschikbare zorg en richten ze zich op cruciale hiaten in de oogzorg, zoals de behoefte aan training.

'Het vertrouwen in en de kwaliteit van de zorg zijn verbeterd na de trainingen. Nu kunnen mensen naar het lokale overheidsziekenhuis komen in plaats van naar een privékliniek.'

Medewerker lokaal ziekenhuis in Westelijke provincie in Rwanda

4. SeeYou Learns

We zetten ons in voor inclusief onderwijs in Rwanda, Indonesië en Cambodja. Zodat kinderen met een beperking ook van jongs af aan kansen krijgen én gezien worden.

Nieuw project voor inclusief kleuteronderwijs

Rwanda

1 september startte ons nieuwe project voor inclusief kleuteronderwijs in Rwanda. Samen met onze nieuwe partner, *Ubumwe Community Center* (UCC) ondersteunen we 30 kwetsbare kinderen waarvan de meesten of zelf een beperking of een familielid met een beperking hebben. Dankzij dit kleuteronderwijs hebben deze kinderen vanaf jonge leeftijd een plek – thuis, op school en in de maatschappij – waar zij gezien worden en erbij horen.

UCC inspireert en traint leiders in de samenleving en onderwijsdirecteuren om een omgeving te creëren waarin elke kind mee kan doen. Ze begeleiden ouders van leerlingen bij de opvoeding en bieden ondersteuning bij vervoer, maaltijden, schoolgeld en hulpmiddelen, zodat er zo min mogelijk drempels zijn om kinderen met een beperking naar school te laten gaan.

Eind 2024 ontstond er een conflict in Congo met rebellenbeweging M23. De school van UCC ligt net over de grens in Rwanda, vlak bij het conflictgebied. We volgen de situatie nauwlettend en blijven de belangen van mensen met een beperking onder de aandacht brengen.

Eugene werd geboren met zwakke spieren en verkorte armen. Zijn vader verliet het gezin toen hij hoorde van deze beperkingen. Ondanks zijn beperkingen heeft de 5-jarige Eugene grote dromen: hij wil kunstenaar en architect worden. Met de steun van UCC krijgt hij niet alleen onderwijs, maar ook fysiotherapie, schoolmaterialen en medische zorg. Hij kan nu lopen – en als hem iets niet lukt helpen zijn klasgenootjes hem.

Op Java gaan kleuters met en zonder beperking samen naar school

Indonesië

Op de inclusieve kleuterschool – van onze partner *Pusat Rehabilitasi Yakkum* (PRY) op Midden-Java – gaan kleuters met een beperking en/of leerachterstand samen naar school met leeftijdsgenootjes zonder beperking. Daarnaast ondersteunt PRY, als expertisecentrum, 7 scholen bij het aanbieden van inclusief kleuteronderwijs. 18 leerkrachten leren om zo les te geven dat alle leerlingen kunnen meedoen. Zo krijgen 39 kinderen met een beperking en 208 kinderen zonder beperking samen les.

Inclusief onderwijs is zowel positief voor kinderen met als voor kinderen zonder beperking. Zo blijkt uit de reactie van Heri, vader van de 4-jarige Damar: 'Eigenlijk wilde ik niet dat Damar naar deze school ging met kinderen met een beperking. Maar ik zie nu dat Damar hier leert om rekening te houden met andere kinderen en om vriendelijk en zorgzaam te zijn. Ik ben van mening veranderd: alle kinderen hebben recht op goed onderwijs, dat probeer ik ook aan anderen uit te leggen.'

Ik droom van een plek waar ieder kind welkom is'

Alice (5) werd geboren met microcefalie. Daardoor heeft ze een verstandelijke beperking, vertraagde motorische ontwikkeling en kan ze nog niet zelfstandig staan of lopen. In hun woonplaats Wamena, Papoea, was geen hulp voor Alice. Daarom reisde haar moeder Helga vastberaden meer dan 3.000 kilometer naar *Pusat Rehabilitasi Yakkum* (PRY), waar Alice een prothese en andere hulpmiddelen kon krijgen. Tot haar verrassing ontdekte Helga dat PRY ook inclusief onderwijs aanbood. Haar dochter werd met open armen ontvangen en Helga zag Alice – voor het eerst – echt meedoen in de klas.

Helga, zelf leerkracht, besloot zes maanden te blijven om alles over inclusief onderwijs te leren. 'Het voelt alsof God me hierheen heeft geleid. Mensen leren hun kinderen om afstand te houden van kinderen zoals Alice, omdat ze denken dat ze besmettelijk is. Maar ondanks de vele obstakels droom ik ervan om een plek te starten waar elk kind welkom is, ook in Wamena.'

Nieuw handboek voor inclusief onderwijs

Cambodja

Met ons project voor inclusief onderwijs krijgen kinderen met een visuele beperking op 53 basisscholen in Cambodja een gelijke kans om te leren. Zodat deze kinderen ook kwalitatief goed onderwijs en betere begeleiding ontvangen. We richten ons zowel op de rechtstreekse zorg aan leerlingen – met oogzorg, screeningen en hulpmiddelen – als op het trainen van leerkrachten, ouders en scholen. Hierbij werken we samen met het Cambodjaanse ministerie van Onderwijs, het Nationaal instituut voor Speciaal Onderwijs en andere non-profitorganisaties. Onze partners PAFID en Krousar Thmey werden gevraagd om een bijdrage te leveren aan het nationale Cambodjaanse beleidsplan voor inclusie. Zo dragen ze onder andere met een nieuw handboek bij aan de opleiding voor huidige en nieuwe leraren over inclusief onderwijs.

5. SeeYou Works

We investeren in het zelfvertrouwen en de talentontwikkeling van jongeren met een beperking. Samen met werkgevers komen we in beweging om barrières weg te nemen, zodat deze jongeren gelijkwaardig meedoen en economische zelfstandigheid en maatschappelijke inclusie ervaren.

37

vrouwen met een beperking kregen een basistraining over financiën

71

vrijwilligers kregen een training over inclusie en het opkomen voor hun eigen belangen, zodat ze zelfhulpgroepen kunnen starten en ondersteunen

18

bewustwordingssessies over inclusie voor in totaal 3.213 mensen

Economische zelfstandigheid voor vrouwen met een beperking

Rwanda

Je talenten ontwikkelen en vervolgens inzetten in je werk, zodat je een inkomen kunt verdienen; voor veel mensen in Nederland een gebruikelijke gang van zaken. Maar dat is niet het geval voor vrouwen en meisjes met een beperking in Rwanda. Samen met partner *UNABU* willen we die kloof overbruggen en deze vrouwen en meisjes helpen een plek te vinden op de arbeidsmarkt. Dit project, dat in juli van start ging, bouwt voort op ons eerdere werk in het Bugesera-district. Daarnaast breiden we uit naar het Nyabihu-district.

We onderzochten onze doelgroep en in deze gebieden blijken 2.360 meisjes en vrouwen met een beperking te leven. De meeste van hen zijn geïnteresseerd in vakopleidingen tot kleermaker, kapper of een ander ambacht. We trainen deze meisjes en vrouwen met een beperking in uiteenlopende vakvaardigheden, verstrekken financiële steun zodat ze een eigen bedrijf kunnen starten en werken aan bewustwording in de gemeenschap.

'Mijn man heeft me om vergeving gevraagd voor zijn eerdere gedrag, door wat hij leerde over inclusie tijdens deze bijeenkomst!'

Mukanzeyi Jeanne uit Karago, deelnemer van een bewustwordingsbijeenkomst over inclusie

SeeYou Works evalueert

In 2024 werd de eerste projectperiode – van twee jaar – van het SeeYou Works-project met UNABU in Rwanda geëvalueerd. Vrouwen en meisjes ervoeren een positieve verandering in hun leven. Ze zagen een toename in hun inkomen en 85% van de deelnemers zag een verbetering in hun levensonderhoud.

6. SeeYou Cares

Met het Every Life Matters-programma werken we al meerdere jaren in Rwanda en Ethiopië aan het wegnemen van barrières die mensen met een beperking ervaren in de toegang tot zorg. In 2024 startte fase 3 – waarin we een standaardmodel voor inclusieve gezondheidszorg willen ontwikkelen – én is het programma uitgebreid naar Indonesië.

501

medewerkers werden getraind in inclusieve zorg

11.104

mensen met een beperking namen zorg af

11.408

mensen namen deel aan een bewustwordingscampagne

Toegang tot zorg voor moeders met een beperking

Rwanda

In Rwanda richten we ons met het Every Life Matters-project op gelijke toegang tot moeder- en kindzorg en sociale inclusie voor moeders met een beperking of moeders van een kind met een beperking. In vijf districten werken we – via onze partner *UPHLS* – nauw samen met zelfhulpgroepen, zorgverleners en lokale leiders om zowel de barrières in de toegang tot zorg als het stigma over mensen met een beperking weg te nemen.

We zien duidelijk vooruitgang: de toegang tot inclusieve gezondheidszorg verbetert door training en hulpmiddelen. Door bewustwordingscampagnes en zelfhulpgroepen – waaronder 12 in 2024 nieuw gestarte groepen – vermindert het stigma en is de sociale acceptatie van moeders met een beperking gegroeid.

Minder barrières tot zorg voor mensen met een beperking

Ethiopië

Het projectteam van onze partner *ECDD* investeerde in sterke samenwerkingen met stakeholders – zoals gezondheidscentra, scholen en overheden – en een netwerk van organisaties, die zich inzetten voor toegankelijke zorg voor mensen met een beperking.

- 918 mensen met een beperking kregen voorlichting over seksuele en reproductieve gezondheid (SRH) tijdens koffiemomenten.
- Zorginformatie is nu toegankelijker dankzij 40 handleidingen en posters voor gebarentaal.
- Mensen met een beperking in Ethiopië kunnen een gratis viercijferig nummer bellen voor audio-informatie over gezondheidszorg. Dit MINCH-platform – ontwikkeld door ECDD – is een gratis mobiele dienst waarvoor geen smartphone of internetdata nodig is.

Every Life Matters zet zich nu ook in voor mentale problematiek

Indonesië

Sinds augustus is ons ELM-project uitgebreid naar Indonesië. Toegang tot gezondheidszorg voor mensen met een mentale en psychosociale beperking staat hier centraal. Omdat er weinig kennis is over aandoeningen, zoals een bipolaire stoornis, Alzheimer of posttraumatische stressstoornis (PTSS), hebben mensen die worstelen met hun mentale gezondheid te maken met stigmatisering.

In de eerste periode lag de focus op het verkennen van de doelgroep, het inzicht krijgen in de uitdagingen die mensen met een psychosociale beperking in Indonesië ervaren en het creëren van draagvlak bij de lokale overheden. Het hoofd van het district Purworejo stemde toe om het project actief te ondersteunen en hield een inspirerende toespraak over inclusiviteit en toegankelijke zorg op de 'Internationale Dag voor Personen met een Beperking'.

Ari (30) is introvert, heeft moeite met sociale contacten en is bang om gepest te worden. Tijdens een lange werkperiode ver van huis in Papoea kreeg de eenzaamheid hem in de greep en werd hij overspoeld door sombere gedachten. Weer thuis sloot hij zich op in zijn kamer, werd agressief tegenover zijn ouders en liet niemand toe.

Zijn familie zocht hulp bij een sjamaan, maar zonder resultaat. Uiteindelijk werd Ari gedwongen opgenomen. Tijdens de rit sprong hij uit de auto en rende hij het treinspoor op, een moment dat hij zich niet herinnert. Na een maand in het ziekenhuis begon een langdurig hersteltraject. Ari bleek een bipolaire stoornis te hebben. Dankzij een lotgenoten groep, intensieve therapie en leiderschapstraining vond Ari langzaam zijn weg terug. In zijn podcast is hij open over zijn ervaringen. Zijn boodschap voor mensen met mentale problemen: 'Schaam je niet, praat erover, en zoek steun.'

7. SeeYou Rights

We trainen mensen met een beperking om zelf op te komen voor goede zorg, werk en onderwijs.

241

jongeren met een beperking volgden een vakopleiding

519

mensen zijn getraind als Disability Rights advocate

134

organisaties voor mensen met een beperking versterkt

Betere toekomstmogelijkheden voor jongeren met een beperking

Rwanda

Menya Ukorane Ubizima Bwiza (MUB) is Rwandees voor: onze gezondheid, onze vaardigheden, onze toekomst. En dat is precies waaraan we werken in dit project. Samen met UPHLS en RNUD en met co-financiering van de EU richten we ons op gelijkheid, inclusie, respect en een betere toekomst voor jongeren met een beperking in Rwanda.

104

medewerkers van
gezondheidsposten, vakopleidingen
en werkgevers volgden training over
inclusieve zorg, scholing en werk

133

UPHLS-leden volgden een
interactieve workshop over
succesvolle strategieën, knelpunten
en actieplannen voor inclusie

Vanuit de shift of power – gelijkwaardigheid tussen organisaties in ontwikkelingssamenwerking – dragen we in 2025 het voorzitterschap over aan UPHLS en in het derde jaar aan RNUD.

‘Geïnspireerd door deze kennis wil ik jongeren met een beperking onderwijzen in het kleermakersvak. Zodat ze zelfstandig en zelfverzekerd hun dromen kunnen waarmaken.’

Marie Claire, uit het Rubavu-district, was ervan overtuigd dat mensen met een beperking geen technische vaardigheden konden leren totdat ze een training volgde over inclusie.

‘Jongeren die zichzelf als last zagen, dragen nu een steentje bij’

‘Met het MUB-project trainen we jongeren met een beperking zodat ze meer en betere mogelijkheden hebben om te werken. Daarnaast creëren we bewustwording bij werkgevers, ondernemers en jongeren met een beperking over inclusie, de mogelijkheden én rechten die mensen met een beperking hebben.

In het eerste jaar van dit project hebben 241 jongeren hun opleiding afgerond. En merken we positieve verandering bij werknemers in de regio. Zo werd een jongere die was afgewezen vanwege zijn beperking, later alsnog aangenomen bij hetzelfde bedrijf. En door de hulpmiddelen die we bieden, gaan jongeren die voorheen nauwelijks hun huis uitkwamen nu met een rolstoel, prothese of krukken zelfstandig naar hun werk. Deze jongeren zagen zichzelf eerder als last voor hun familie. Nu werken ze, dragen ze financieel een steentje bij en zijn ze onafhankelijker.'

Marie Mediatrice Munezero, projectmanager bij UPHLS in Rwanda

Inclusieve dorpen op Java

Indonesië

In Purworejo op Java werken we – via de organisaties PRY en PAFID – aan empowerment van mensen met een beperking. In 25 dorpen zijn dorpsgroepen opgericht waarin jongeren, kwetsbare ouderen en mensen met een beperking samen deelnemen. Met inclusieve bedrijfjes verdienen 249 dorpsgenoten, waaronder mensen met en zonder beperking, een inkomen.

'Eerder waren huisbezoeken lastig. Uit schaamte hielden mensen hun familieleden met een beperking voor ons verborgen. Tegenwoordig is er meer openheid; mensen beseffen dat deze problemen een gedeelde zorg zijn van de hele gemeenschap en verstoppen hun familieleden met een beperking niet meer.'

Hoofd van een deeldistrict van Purworejo

We are Able! voor inclusie en voedselzekerheid

Oeganda, Soedan, Zuid-Soedan en Nederland

In gebieden waar grote armoede heerst, zoals in Oost-Afrika, worden mensen met een beperking extra hard geraakt. In hun gemeenschap worden ze vaak niet gezien en bestaande voedselprogramma's zijn voor hen minder toegankelijk. Samen met het We are Able! consortium willen we mensen met een beperking weerbaarder maken én werken aan voedselzekerheid in Oeganda, Soedan en Zuid-Soedan.

Dit vijfjarig project, gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, is een samenwerking met vijf andere organisaties, mensen met een beperking, hun belangenorganisaties, en lokale overheden. Het vierde jaar stond in het teken van een nog gerichtere lobby voor voedselzekerheid door belangenorganisaties voor mensen met een beperking.

Meer aandacht voor inclusie in Oeganda

In Oeganda worden mensen met een beperking steeds vaker betrokken bij leiderschap binnen maatschappelijke organisaties. Door beleidsherziening, verbeterde toegankelijkheid en actieve belangenbehartiging groeit de aandacht voor inclusie. Zo werden er twee verordeningen aangenomen om voedselzekerheid en alcoholgebruik te reguleren. En financiële instellingen verbeterden hun toegankelijkheid, zodat mensen met een beperking gemakkelijker gebruik kunnen maken van hun diensten.

Zuid-Soedan opent eerste gebarentaalcentrum

In Zuid-Soedan werd de staat Jonglei zwaar getroffen door aanhoudende onveiligheid, overstromingen en een verslechterende economische situatie. Deze complexe combinatie van factoren maakt voedselzekerheid voor onze doelgroep extra belangrijk. Juist in deze situaties zijn zij het meest kwetsbaar. We richten ons op inclusieve beleidsmaatregelen en sterke lokale belangenorganisaties om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking niet achterblijven in het herstel- en ontwikkelingsproces van Zuid-Soedan.

- Onze lokale partner, the *Sudan National Association of the Deaf*, lobbyde succesvol voor een gebarentaalcentrum, en met succes! Afgelopen mei werd in de hoofdstad het eerste openbare gebarentaalcentrum van Zuid-Soedan geopend.

We are Able! in Soedan

- Belangenorganisaties, zoals *Gedarif Blind Union* en *For Them*, zorgden ervoor dat de rechten van mensen met een beperking in beleidsmaatregelen werden opgenomen.
- De Kamer van Koophandel van Gedarif startte een training voor 50 mensen met een beperking.
- Het Ministerie van Cultuur en Media gaat 20 scheidsrechters opleiden in gebarentaal.
- Het Arbeidsbureau gebruikt nu een werkgelegenheidsquote van 5% voor mensen met een beperking en plaatst vacatures ook in gebarentaal en braille.
- 248 vrouwen met een beperking sloten zich aan bij 8 nieuwe belangenorganisaties van mensen met een beperking.

In 2023 brak er in Soedan oorlog uit en het is nog steeds op veel plekken onrustig. Maar in de stad Gedarif is het relatief rustig en kon het WaA!-programma veel werk verzetten.

Shift of Power werpt vruchten af voor vereniging van vrouwen met een beperking

De Vereniging voor Vrouwen met een Beperking (WWDA) in Soedan zet zich in voor onderwijs, leiderschap en inclusie. Dankzij hun inzet wordt de stem van gemarginaliseerde vrouwen gehoord. In 2024 kregen ze – vanuit de Shift of Power-gedachte – de volledige zeggenschap over subsidies en budgetten.

Ze lieten dit jaar direct hun positie als krachtige belangenbehartiger zien. Zo leverde hun voorstel aan UNICEF 3 miljoen Soedanese ponden (bijna € 5.000,-) op voor voedsel- en hygiënekits, en later nog eens 5 miljoen Soedanese ponden voor kinderen met een beperking. Ze namen deel aan vergaderingen van de United Nations Population Fund (UNFPA), werkten samen met de UNHCR in steun aan vluchtelingen en wisten er via goede lobbywerkzaamheden voor te zorgen dat vrouwen met een beperking ook worden opgenomen in het nationale beleid ter bestrijding van geweld tegen vrouwen.

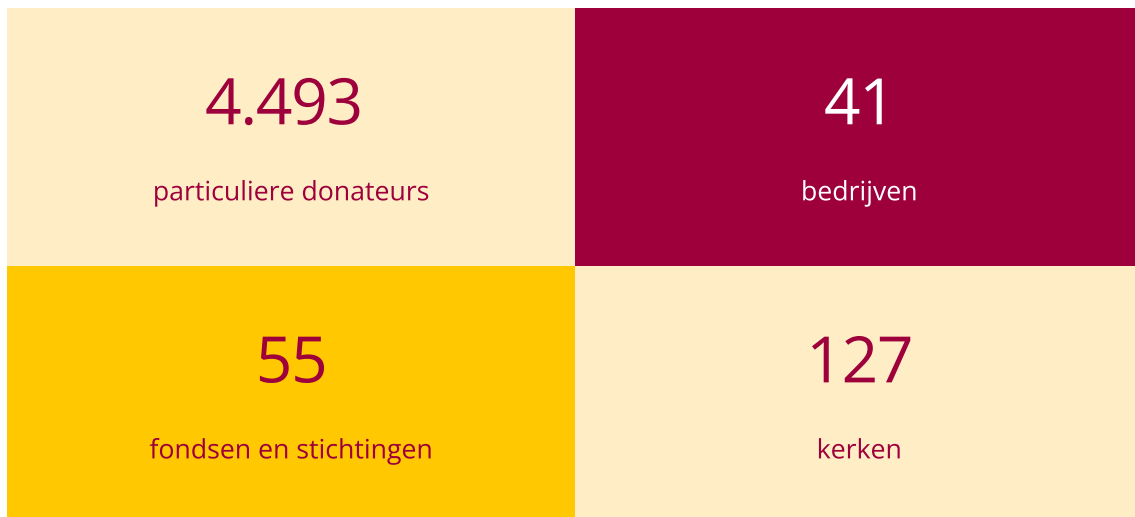

We are Able! in Nederland

Ook in Nederland werken we aan het bevorderen van inclusie binnen ontwikkelingssamenwerking. Zo organiseerden we samen met *DCDD* de Power of Disability Inclusie-sessie voor WaA!-leden en andere ngo's. Tijdens Wereldvoedseldag op 16 oktober – de dag waarop aandacht wordt gevraagd voor voedselzekerheid – organiseerden we samen met het *National Food Partnership* een sessie over landrechten voor mensen met een beperking.

8. SeeYou in Nederland

In Nederland delen we het verhaal van mensen met een beperking in ontwikkelingslanden, betrekken we stichtingen, bedrijven en particulieren bij de strijd tegen onrecht en moedigen we de politiek aan om op te komen voor de rechten van mensen met een beperking.

SeeYou bij EO Metterdaad

EO Metterdaad filmde in Rwanda twee van onze projecten: Every Life Matters en Oogzorg voor kinderen. De vijf afleveringen met verhalen over oogarts Theophile en de bijna blinde 14-jarige Eric, en een speciale moeder & kind-aflevering over moeder Faustia die doof is, waren in april en juni te zien op tv. De totale campagne bracht maar liefst € 171.175 op.

Kerstcampagne 'Oog voor jou?' bracht ruim € 48.000 op

Onze medewerkers en ambassadeurs waren te zien in onze kerstcampagne 'Oog voor jou?'. Met foto's lieten ze zien waarom zij zich inzetten voor toegang tot (oog)zorg, onderwijs en werk.

Betrokken SeeYou-ambassadeurs

- Ambassadeur Jurjen van Houwelingen bracht een boek uit: *Als je het even niet meer ziet*. Het wordt verkocht met een boekenlegger van SeeYou.
- SeeYou ambassadeurs Rianne Segers en Jurjen van Houwelingen werkten mee aan een editie van 't Verschil van Vereniging Prisma, uitgegeven in het Nederlands Dagblad.

'Ik ben nu bijna drie jaar ambassadeur van SeeYou. Door het delen van de verhalen en campagnes met mijn volgers op Insta kan ik bijdragen aan de naamsbekendheid – heel waardevol. Zoals afgelopen jaar met de Ik zie jou-campagne. Daarmee vroegen we aandacht voor het feit dat mensen met een beperking in veel landen worden buitengesloten.

Door mijn ambassadeurschap ben ik me er extra van bewust hoe dankbaar ik mag zijn voor mijn leven als vrouw met een beperking in Nederland. Ik woon zelfstandig, werk in het onderwijs en leef met vrienden en familie om me heen. Hoe anders was dat geweest als ik in Afrika zou zijn geboren. En hoe waardevol is het om te zien dat mensen met een beperking door projecten van SeeYou meer worden opgenomen in hun community. Er gaat dan letterlijk een wereld voor ze open.

Mijn eigen ervaring en mijn werk als onderwijsassistent met kinderen met gedragsproblemen kon ik afgelopen jaar inzetten door mee te denken over SeeYou Learns. Dit project stimuleert dat kinderen met een beperking ook naar school gaan – het liefst samen in de klas met kinderen zonder beperking. Met als mooi resultaat dat je kinderen samen op een schoolplein ziet spelen en een kind met één been op krukken achter een gezond kind aanrent – fantastisch!

Berdine Zwanepol is SeeYou-ambassadeur en leeft met de ziekte osteogenesis imperfecta (OI). Door deze ziekte zijn haar botten zeer broos, heeft ze in haar leven talloze botbreuken gehad en zit ze in een rolstoel. Met haar levensmotto 'denk in mogelijkheden en leef in dankbaarheid' inspireert ze haar 11.000 volgers op Instagram.

Twee ondernemersbijeenkomsten

In 2024 organiseerden we twee bijeenkomsten voor ondernemers waar Gert-Jan en Rianne Segers een persoonlijke presentatie gaven over hun projectbezoek aan Rwanda. Voor het eerst was een van de bijeenkomsten in Zeist, omdat we ook in die regio een betrokken ondernemersnetwerk willen opbouwen.

Resultaat van twee bijeenkomsten:

- 15 nieuwe donateurs en partnerschappen
- Opbrengst van bijna € 100.000
- Een van de aanwezigen werd geraakt door het financieringstekort voor ons oogzorgproject en belde een dag later om € 50.000 te doneren. De overige aanwezigen droegen samen bij aan de resterende €25.000. Prachtig dat deze ondernemers ons hiermee zo wilden bemoedigen.

'Ik kijk ernaar uit om bij te dragen aan het vergroten van de impact die SeeYou heeft op kwetsbare mensen met een (visuele) beperking in Afrika en Azië. En om dit steeds zichtbaarder te maken.'

Wijnand van den Bosch, over zijn nieuwe functie als Relatiebeheerder Vermogensfondsen & Bedrijven bij SeeYou

Nieuwe bedrijven die onze visie delen

In 2024 verwelkomden we meerdere bedrijven die zich verbonden voelen met onze missie en visie. Een van hen is het Japanse bedrijf VS Technology Europe, dat gespecialiseerd is in lenzen, verlichting en filters. “We begrijpen hoe krachtig zicht kan zijn in het vormen van zowel individuele levens als de toekomst van bedrijven. Lenzen vormen niet alleen onze industrie, ze herstellen ook het zicht van mensen die aan staar lijden. We zijn trots om partner te zijn van SeeYou.”

‘Van incidentele donatie naar structurele samenwerking’

‘Met ons bedrijf Destin Travel organiseren we reizen over de hele wereld en zien we vooral de mooie kanten – de palmbomen, stranden en mooie steden. Maar kijk je even verder, dan kom je al gauw in aanraking met mensen in de knel. We willen graag dat ons werk meer betekent dan het verkopen van reizen. We maken winst en hebben overvloed, dus waarom zouden we daar niet van uitdelen? In de loop der jaren heb ik ook echt ontdekt dat je van geven zelf een rijker mens wordt.

Zo zijn we al 40 jaar donateur van SeeYou en de volgende generatie – mijn drie zoons – is nu bezig om deze betrokkenheid te verdiepen. Van een incidentele actie willen we naar een structurelere samenwerking door een deel van onze jaarwinst te reserveren. Hoe waardevol is het dat we tegen onze 45 collega’s kunnen zeggen ‘met jouw werk bij deze reisorganisatie draag je bij aan een beter leven voor mensen elders’. Door de korte lijnen en lage overhead bij SeeYou hebben we er alle vertrouwen in dat onze bijdrage zoveel mogelijk effect heeft.

Mijn advies aan ondernemers? Stel goeddoen niet uit tot morgen. Ik ken mijn eigen hart – en morgen is er altijd wel een reden of tegenslag om het niet te doen. Dus heb je een waardevol idee, onderneem dan gelijk actie.’

Cees van Pelt, directeur van Destin Travel

9. Samenwerken

Samen in beweging

In al onze projecten werken we in partnerschap met lokale organisaties. Door gelijkwaardigheid, waardering voor elkaars werk en het delen van kennis en expertise hebben we samen meer impact. Onze partners kennen de situatie, gemeenschap en cultuur en hebben de benodigde specifieke expertise over (oog)zorg, onderwijs of werk. Afhankelijk van het project werken we ook samen met lokale scholen, kerken of bedrijven.

We vinden het belangrijk dat onze thema's – oogzorg, toegang tot zorg, onderwijs en werk, en gelijke rechten – samenkomen in onze projecten. Dat vraagt om onderlinge samenwerking van de verschillende lokale partners die elk bijdragen vanuit hun eigen kennis en vakgebied. Zo is ons Every Life Matters programma sinds dit jaar ook actief in Indonesië, met de focus op mentale problematiek. Doordat in drie landen binnen dit programma een specifiek gezondheidsthema centraal staat, kunnen partners kennis met elkaar delen en van elkaar leren.

'In een relatief nieuw project, zoals MUB, loop je ook tegen uitdagingen aan. Die bespraken we in maandelijkse meetings met ons team en Niska, projectcoördinator bij SeeYou. Om dit nieuwe project goed te implementeren was die ondersteuning vanuit Nederland heel waardevol. We zien SeeYou niet zozeer als onze donateur, maar echt als een partner. Ze denken met ons mee, we leren van elkaar en delen zowel onze uitdagingen als best practices. Ik hoop dat we de komende jaren samen met SeeYou nog veel kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking mogen bereiken.'

Verbinding creëert meer impact

We verbinden kennis en expertise van Nederlandse organisaties aan die van onze partners in projectlanden. Bijvoorbeeld in onze samenwerking met ZOA en Leprazending. Zo gaven we samen met Leprazending een Disability-inclusie training voor nieuwe medewerkers. Daarnaast verstevigden we de samenwerking met organisaties die specifieke expertise hebben over (visuele) beperkingen, zoals CBM Global en Light for the World België.

Tevredenheid van partners

Uit het partnertevredenheidsonderzoek kwam naar voren dat onze lokale partnerorganisaties heel tevreden zijn over de samenwerking. Ze voelen zich gehoord, gerespecteerd en er is onderling vertrouwen. Ook in praktische zin ervaren ze goede communicatie, is het duidelijk bij wie ze terecht kunnen en wordt er snel gereageerd op vragen. Een verbeterpunt dat uit het onderzoek naar voren kwam, is dat partners niet altijd weten waar ze terecht kunnen bij integriteit-issues. Naar aanleiding van dit verbeterpunt hebben we posters ontwikkeld met een samenvatting van ons integriteitsbeleid en onze gedragscode. In 2025 zullen we integriteit vaker bespreken in gesprekken met partners en onderzoeken hoe we onze partners nog beter kunnen ondersteunen met trainingen over dit onderwerp.

Samenwerking met FIDA International

In 2024 gingen we een samenwerking aan met [Fida International](#). Deze Finse ontwikkelingsorganisatie zet zich, net als wij, in voor de inclusie van mensen met een beperking. Ze hebben waardevolle expertise over inclusief onderwijs en werken langdurig samen met lokale partners om duurzame impact te realiseren. Samen zetten we ons in voor inclusief onderwijs en het versterken van mensen met een beperking, door hen toegang te geven tot onderwijs en gelijke kansen. Met deze samenwerking zetten we een belangrijke stap naar een wereld waarin iedereen meetelt.

Netwerken

We delen onze kennis met verschillende organisaties én blijven zelf ook leren over inclusie, oogzorg, bedrijfsvoering en fondsenwerving. Dat doen we binnen verschillende netwerken en brancheverenigingen. We kiezen bewust voor een aantal netwerken en platforms waarin we zinvol en betrokken participeren. Door ons lidmaatschap van deze netwerken zijn we nog beter op de hoogte van nationale en internationale inclusie-ontwikkelingen.

Partos

Branchevereniging die meer dan 100 Nederlandse organisaties voor ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp verenigt.

Prisma

Vereniging die focust op de rol van christelijke organisaties in internationale ontwikkelingssamenwerking.

Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD)

Nederlands netwerk voor inclusie en belangenbehartiging van mensen met een beperking in ontwikkelingslanden.

EU-Cord

Europees netwerk dat zich richt op samenwerking en beleidsbeïnvloeding in internationale samenwerking. Binnen dit netwerk is er specifieke aandacht voor lobby en beleidsbeïnvloeding en institutionele fondswerving.

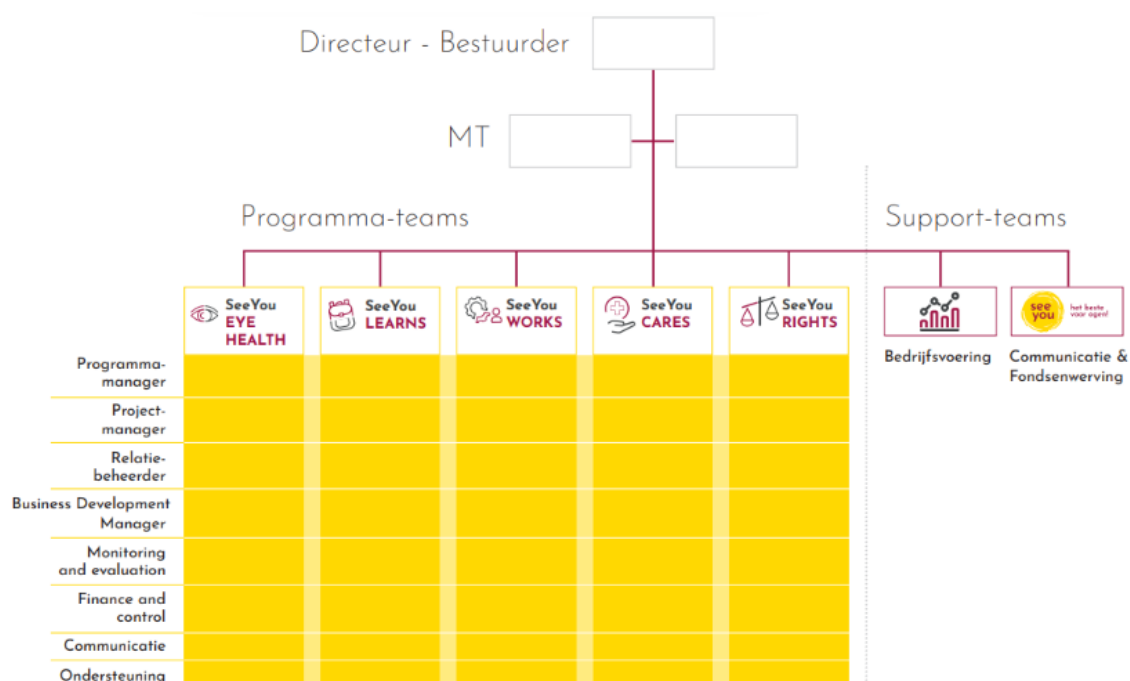
International Disability and Development Consortium (IDDC)

Internationaal platform voor stakeholders op het terrein van beperking en inclusie.

10. Onze organisatie

Verandering in onze organisatie

Afgelopen jaar hebben we onze organisatie anders ingericht. De uitgangspunten: eenvoud, korte lijnen, heldere rolverdeling en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie. Iedereen die vanuit zijn of haar rol betrokken is bij een onderwerp denkt vanaf nu ook mee over de besluitvorming. Drie concrete veranderingen zijn:

Multidisciplinaire programmateams

We werken nu met vijf multidisciplinaire zelfsturende teams, aansluitend bij onze vijf kernprogramma's, en daarnaast een team voor communicatie & fondsenwerving en een team bedrijfsvoering. Doordat collega's met inhoudelijke expertise en collega's van fondswerving en financiële controle intensiever samenwerken is de onderlinge aansturing en verbinding tussen programma's en fondswerving verbeterd.

Lichtere managementlaag

Passend bij de omvang van SeeYou streven we naar een zo licht mogelijke organisatiestructuur. We hebben de overstap gemaakt naar een kleiner managementteam, bestaand uit de directeur en een teamleider.

Kleinere omvang teams bedrijfsvoering en communicatie & fondswerving

Met het vertrek van beide teamleiders zijn de taken en verantwoordelijkheden verdeeld onder andere collega's. En omdat we de interim teamleider communicatie & fondswerving niet hebben vervangen, is ook de inzet van zzp'ers in onze organisatie gedaald.

Ons – vernieuwde – team

In 2024 namen we van een aantal mensen afscheid. Niet alleen van onze directeur-bestuurder Dicky Nieuwenhuis, maar ook van Jan Banninga, jarenlange teamleider Finance and Control en een interim teamleider Fondswerving & Communicatie. Maar we mochten ook meerdere nieuwe collega's verwelkomen. Zo werd ons team versterkt met een medewerker op communicatie, een relatiebeheerder, een programmacoördinator, een officemanager en eind december een nieuwe directeur-bestuurder. Ons vernieuwde team bestond eind 2024 met 11,5 fte uit 14 medewerkers in loondienst en een zzp'er. Het ziektepercentage daalde naar 7,53% – vrijwel geheel bestaand uit lang en extralang verzuim.

Afscheid Dicky

Na zeven jaar als directeur-bestuurder van SeeYou nam Dicky Nieuwenhuis in december afscheid. We gaan haar expertise op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, enthousiasme en bovenal compassie voor de mensen met een beperking missen. Tijdens een informeel afscheid met ons team had iedereen een persoonlijk woord voor Dicky – hieruit bleek opnieuw haar grote betrokkenheid bij ons team. Als afscheidscadeau ontvingen we van Dicky een prachtig welkomstbord in braille voor bij de entree van ons kantoor. En ze schreef het kerstverhaal 'Licht in je ogen' als bedankje aan onze donateurs; kleurrijke verhalen uit een klein Rwandees dorp over de jonge schapenhoeder Joseph.

'De missie van SeeYou – ervoor zorgen dat mensen kunnen zien én gezien worden – was voor mij leidend in de afgelopen jaren. Ik ben blij dat er een capabel en gedreven team staat, dat deze missie na mijn vertrek draagt en verder ontwikkelt.'

Dicky Nieuwenhuis, voormalig directeur-bestuurder SeeYou

Teamdag en medewerkerstevredenheid

Tijdens een gezellige teamdag, met onder andere een picknick, zangworkshop en gezamenlijke maaltijd, namen we afscheid van twee collega's en hadden we de tijd om een aantal nieuwe collega's beter te leren kennen.

Onze personeelsvertegenwoordiging voerde in 2024 vier gesprekken met de directeur, onder andere over het medewerkerstevredenheidsonderzoek, het medewerkershandboek – wat we in 2025 gaan herschrijven –, het jaarplan en de begroting. Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek bleek dat het hele team een goede relatie met collega's en leidinggevenden heeft, positief is over het management, voldoening haalt uit het werk en met respect behandeld wordt. Voor enkele collega's was de verandering naar onze nieuwe manier van werken in programmeerteams nog wennen of werd dit als – nog – niet positief ervaren. De uitkomst van het onderzoek is onder leiding van de personeelsvertegenwoordiging met het volledige team besproken.

'Terugkijkend op 2024 was mijn bezoek aan Rwanda een absoluut hoogtepunt. Jongeren met een beperking vertelden me daar hoe een vakopleiding hen niet alleen toegang tot werk en een inkomen gaf, maar nog belangrijker: een plekje in de maatschappij. Weten dat ons werk verschil maakt in de levens van mensen met een beperking – dat inspireert mij!'

Niska Stoker, Programmamanager SeeYou Learns en Integriteitsmedewerker

CBF-Erkend Goed Doel

Als CBF Erkend Goed Doel voldoen we aan strenge kwaliteitseisen die worden gecontroleerd door toezichthouder CBF. Dit keurmerk werd in 2022 voor een periode van drie jaar verlengd.

ANBI

Door de Belastingdienst zijn we aangemerkt als ANBI-instelling. Dat heeft als gevolg dat giften aan de stichting aftrekbaar zijn voor de Inkomstenbelasting.

ISO 9001 en Partos 9001

Onze stichting is ISO 9001 en Partos 9001 gecertificeerd. Deze certificering betreft de interne en externe processen die regelmatig worden getoetst en bijgesteld.

Klachten

We vinden het van belang om te weten wat er leeft bij onze achterban en gaan zorgvuldig om met de feedback die we ontvangen. We kunnen ervan leren, zodat we de kwaliteit van ons werk kunnen verbeteren en als organisatie verder groeien. Zo bespreken we in projecten feedback om daarmee onze projecten te verbeteren. We hebben in 2024 geen officiële klachten binnengekregen.

Integriteit

Integriteit staat bij ons hoog op de agenda. We weten – en zo blijkt ook uit talloze onderzoeken – dat mensen met een beperking een aanzienlijk hoger risico lopen op misbruik. Om dat te voorkomen zijn veiligheid, een open, lerende cultuur én stevig integriteitsbeleid cruciaal. Omdat we rechtstreeks met lokale partnerorganisaties in Afrika en Azië samenwerken, dragen we ook bij onze partners zorg voor een goed integriteitsbeleid van degenen die we met ons werk ondersteunen.

Integriteitsbeleid

Het onderscheid tussen onze directe en indirecte verantwoordelijkheid richting stakeholders en onze doelgroep en welk integer handelen we van onszelf en onze partners vragen, hebben we vastgelegd in ons integriteitsbeleid. Daarin staan:

- Integriteitsstatement
- Gedragscode

- Preventiebeleid
- Meldcode
- Verwijzingen naar onderliggende regelingen: transparantie & anti-corruptiebeleid, regeling vertrouwenspersonen, klokkenluidersregeling en klachtenregeling

Integriteit bij partners

Partnerorganisaties moeten aantonen dat ze actief integriteitsbeleid voeren, en ondertekenen de uitgangspunten met betrekking tot integriteit in contracten. Tijdens onze contactmomenten met partnerorganisaties en werkbezoeken staat het onderwerp integriteit altijd op de agenda. We vragen onze partnerorganisaties naar hun integriteitsbeleid (ook wel: safeguarding), hoe zij dit uitvoeren en waar ze tegenaan lopen.

In 2024 ontwikkelden we een poster voor onze partners, waarin we ons integriteitsbeleid, onze gedragscode en de mogelijkheid tot het melden van klachten en integriteitsschendingen helder weergeven. Zo weten onze partnerorganisaties welke gedragsstandaard geldt bij SeeYou – en dat we deze verwachten in al onze projecten – en dat we hierop aangesproken willen worden wanneer we niet volgens onze eigen regels handelen.

Intern integer handelen

We willen ook intern dat onze medewerkers een prettige werksfeer en veilige werkomgeving ervaren. Daarom zijn er maatregelen qua preventie, adequate opvang en nazorg. Als onderdeel van onze preventieve maatregelen gaan we geregeld in gesprek over het belang van integer handelen en concrete morele dilemma's. Zo kijken we samen of ons beleid nog aansluit op de dagelijkse praktijk van ons werk en of we onze rol op gebied van integriteit naar onze partners moeten aanpassen.

In 2024:

- zijn we een samenwerking gestart met Externe VP – een externe vertrouwenspersoon;
- hebben we een integriteitsmedewerker aangesteld.

Gedragscode

Al onze medewerkers en vrijwilligers hebben onze gedragscode ondertekend. Deze is gebaseerd op onze kernwaarden – ieder mens is kostbaar, er is plaats voor iedereen, naastenliefde en gerechtigheid – en vormt de basis voor al ons handelen. Daarnaast onderschrijven we de Partos Gedragscode uit 2019 met richtlijnen over samenwerking met maatschappelijke organisaties in projectlanden, de inrichting van een professionele organisatie en afspraken rond communicatie en fondsenwerving.

We beseffen goed dat we altijd werken met financiële middelen die ons door anderen – donateurs, fondsen, stichtingen – worden toevertrouwd. Daarom volgen we richtlijnen, zoals verwoord in ons Transparantie & Anti-corruptiebeleid, om het risico op misbruik van deze middelen te minimaliseren.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

Onze MVO-beleidsverklaring heeft drie uitgangspunten:

Eerlijk en oprecht werken

In de voorgaande paragrafen Kwaliteit en Integriteit is beschreven hoe we dat vormgeven.

Respect voor onze stakeholder, ons werk en onze organisatie

Naast regelmatige tevredenheidsonderzoeken worden de diverse belanghebbenden – zoals ambassadeurs, donoren, vermogensfondsen, familie van de oprichters en strategische partners in onze projectlanden en in Nederland – geraadpleegd bij strategische beslissingen.

Respect voor milieu en de maatschappij

We willen zuinig omgaan met natuurlijke hulpbronnen. Daarom kiezen we voor CO2-compensatie van onze vliegreizen via het programma 'Climate Stewards' van stichting A Rocha. Daarnaast werken onze medewerkers 50% op kantoor en 50% vanuit huis. Ons kantoor is een dag per week gesloten en verwarmen we ons pand op een bewuste manier. Zo zorgen we voor minder energieverbruik en een lagere CO2-uitstoot van woon-werkverkeer.

Risicomanagement

Ons werk brengt risico's en onzekerheden met zich mee. Met ons risicomanagement brengen we de risico's in kaart en beperken we de eventuele impact. Met een driemaandelijks risicoanalyse van het managementteam en gedegen beleid over projectbestedingen, rapportage, controle en integriteit, werken we aan gestructureerde risicobeheersing. Voor de komende jaren zien we 5 belangrijke risico's.

1. Onzekere externe omstandigheden vanwege conflicten en onrust

Kans: groot

Mogelijke impact: groot

We werken in diverse landen waar de politieke omgeving fragiel is en conflicten plotseling kunnen opblazen. Zo woedt er in Soedan een burgeroorlog en ontstond er eind 2024 een conflict in Congo en het grensgebied met Rwanda. Mensen met een beperking worden extra hard geraakt in situaties van oorlog en conflict, doordat zorg, onderwijs en werk voor hen nog moeilijker bereikbaar zijn.

Onze maatregelen:

- We volgen de situaties in conflictgebieden waar onze partners zijn actief. En blijven de rechten van mensen met een beperking ook in die situaties onder de aandacht brengen.
- Blijvend investeren in projecten voor gezondheidszorg, onderwijs, economische zelfstandigheid en voedselzekerheid;
- Aandacht vragen van overheden om (nood)hulp inclusief te maken voor mensen met een beperking;
- Extra noodhulpcampagnes inzetten waar nodig.

2. Verlies van inkomsten door minder overheidsfinanciering

Kans: groot

Mogelijke impact: groot

Er zijn veranderingen in het politieke landschap, er wordt gekort op overheidssubsidies, zowel in Nederland als in de Verenigde Staten, en bezuinigd op ontwikkelingssamenwerking. Deze veranderingen zorgen voor minder inkomsten. En doordat meer ngo's op zoek gaan naar alternatieve financieringsbronnen, worden slagingskansen voor fondswervingsaanvragen kleiner.

Onze maatregelen:

- Nieuwe innoverende strategieën ontwikkelen;
- Uitgaven uitsluitend toekennen als inkomsten gegarandeerd zijn;
- Risico spreiden door vergroten van ons programmaportfolio en het verspreiden van legaten over meerdere jaren;
- Inkomstenontwikkeling nauwgezet monitoren en investeren in het aantrekken van nieuwe donateurs;
- Relatiebeheer focussen op doelgroepen waarmee we een sterke verbinding hebben.

3. Stijgende kosten door inflatie

Kans: groot

Mogelijke impact: groot

Zowel in onze partnerlanden als in Nederland stijgen de kosten. Dit beïnvloedt zowel de uitvoering van onze projecten, als de uitvoering in Nederland: er kan minder tegen dezelfde kosten.

Onze maatregelen:

- Met partners in de projectlanden in gesprek over prioriteiten in de projectuitvoering;
- Onderzoek naar mogelijkheden om kosten terug te dringen door samenwerking met collega-organisaties;
- Nog kritischer dan voorheen kijken naar wat écht nodig is voor wat betreft onze organisatiekosten.

4. Integriteitsschending en fraude

Kans: middelgroot

Mogelijke impact: groot

In een tijd waarin (seksueel) grensoverschrijdend gedrag volop in het nieuws is, zijn we ons ervan bewust dat dit risico in alle bedrijven en organisaties aanwezig is. En dat juist onze doelgroep hier extra kwetsbaar voor is. Mogelijke integriteitsschending levert niet alleen grote imagoschade op, maar vooral blijvende schade in iemands leven.

Onze maatregelen:

- Stevig integriteitsbeleid;
- Blijvend intern in gesprek gaan over integriteit binnen onze organisatie en partnerorganisaties;
- Interne processen gericht op het voorkomen van fraude, die zowel intern als extern worden gecontroleerd.

5. Beperkte teamcapaciteit

Kans: groot

Mogelijke impact: groot

Met een kleinere organisatieomvang proberen we met het minimale het maximale te bereiken. Dat betekent wel dat het direct merkbaar is wanneer een teamlid (tijdelijk) uitvalt.

Onze maatregelen:

- Het werk zo effectief mogelijk organiseren in zelfsturende multidisciplinaire teams;
- Aandacht voor preventie van uitval, en goede begeleiding van collega's;
- Voortdurend aandacht voor aantrekkelijke werkomgeving en werkplezier.

11. Bestuur en toezicht

Verandering van bestuursmodel

Eind 2023 maakte het bestuur de overstap naar een raad van toezicht, en werden de bestuurlijke taken overgedragen aan de directeur-bestuurder. Alle rollen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de statuten en zijn verder uitgewerkt in het reglement voor het bestuur en de raad van toezicht. Met deze stap sluiten we beter aan bij het toezichthoudersmodel dat gebruikelijk is in de goede-doelensector. Daarnaast is de vorm van bestuur en toezichthouden een onderdeel van de Erkenningsregeling voor goede doelen van het CBF en wordt dus ook getoetst om in aanmerking te komen voor het CBF-keurmerk.

Nieuwe directeur-bestuurder

In juni 2024 kondigde directeur-bestuurder Dicky Nieuwenhuis haar vertrek aan. Hiermee startte de sollicitatieprocedure voor een nieuwe directeur-bestuurder, die hebben we gevonden in Jolanda Omvlee. Zij begon op 1 december 2024 en werd een maand lang ingewerkt door Dicky Nieuwenhuis – die vanaf 1 januari 2025 uit dienst is getreden. We zijn blij met de komst van Jolanda en dankbaar voor al het goede werk dat Dicky in de afgelopen jaren voor onze organisatie heeft verricht.

Nevenfuncties van directeur-bestuurder Jolanda Omvlee-Tijhuis

- Eigenaar van Jolanda Tijhuis Executive Coach & Interim
- Eigenaar en oprichter van Pelgrimleiders
- Lid Raad van Toezicht Scholengroep Hannah in Bergentheim

Bezoldiging directeur-bestuurder

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere beloningscomponenten vastgesteld. Dit beleid wordt jaarlijks geactualiseerd. Hierbij wordt de Beloningsregeling Directeuren van Goede Doelen gevolgd zoals opgesteld door brancheorganisatie Goede Doelen Nederland. De raad van toezicht heeft voor de directeur-bestuurder Dicky Nieuwenhuis een BSD-score van 380 punten gewogen met een maximaal jaarinkomen van € 129.292. Haar werkelijke jaarinkomen in 2024 bedroeg € 99.503 inclusief vakantiegeld en een eindejaarsuitkering. Haar pensioenbijdrage en transitievergoeding bedroegen € 30.950. Het inkomen van Jolanda Omvlee in 2024 bedroeg € 5.296 inclusief vakantiegeld en een eindejaarsuitkering. Haar pensioenbijdrage bedroeg: € 640.

Daarmee bleven het jaarinkomen, de belaste vergoedingen en bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen binnen de in de Beloningsregeling opgenomen maximumnorm. In de jaarrekening worden onder 'toelichting op de staat van baten en lasten' de hoogte en samenstelling van de bezoldiging verder uitgesplitst.

Onze raad van toezicht

De raad van toezicht bewaakt de missie en identiteit van onze organisatie, en houdt toezicht op de directeur-bestuurder, het beleid en de plannen van SeeYou. Leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werk geen financiële vergoeding. Wel kunnen zij kosten declareren die ze maken om hun werk als lid van de raad van toezicht uit te voeren. De vergaderkosten bedroegen in 2024 € 780 en de reiskostenvergoeding bedroeg € 1.248.

Leden van de raad van toezicht op 31-12-2024

Naam en functie	(neven)functies	Lids sinds	Herbenoembaar	Aftredend
Sander van Bellen, voorzitter	Chief Financial and Risk Officer bij a.s.r. Inkomen	2018	n.v.t.	2026
Erik Werkman, vice-voorzitter	Coach, Trusted Advisor	2021	2025-2027	2029
Annet Lukkien, lid	Manager Partnerships Dorcas, Consultant Inclusion Matters	2018	n.v.t.	2026
Job de Wit, lid	Teamleider ARAG, unit Vastgoed	2019	2023-2025	2027
Marlies van der Kroft, lid	Disability and Development Consultant	2022	2026-2028	2030

“Nog veel te doen om de rechtspositie van mensen met een beperking te verbeteren”

‘Ik heb een aangeboren meervoudige beperking en zet me al ruim dertig jaar in voor een betere positie van mensen met een beperking. In diverse functies – van programmacoördinator tot oprichter van diverse disability ngo’s en netwerken – werkte ik voor verschillende organisaties in bijna alle landen van Azië en Afrika.

Zo mocht ik onder andere het pleidooi voeren en winnen in de Algemene Vergadering van de VN in New York voor het kinderartikel van het VN-Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap – een grote mijlpaal. Door een reeks operaties moest ik in 2014 stoppen met werken, maar de strijd voor gelijke rechten liet me niet los. Dus toen ik in 2021 op de vacature in het bestuur van SeeYou werd gewezen, wilde ik graag ook op deze manier een bijdrage leveren.

Ik kende SeeYou uit de tijd dat de organisatie nog Light for the World heette. Wat SeeYou voor mij zo bijzonder maakt, is de familiale sfeer en sterke samenwerking met lokale partners. En natuurlijk het feit dat SeeYou een van de weinige organisaties in Nederland is die zich volledig richt op mensen met een beperking. Daarmee hebben ze ook belangrijke invloed op politiek en beleid.

De komende jaren staat SeeYou voor de uitdaging om met minder overheidssteun toch een betrouwbare partner te kunnen blijven. Bijvoorbeeld door lokale partners te stimuleren tot samenwerking met organisaties en overheden in hun eigen land. Door bilaterale verbindingen met organisaties in omliggende landen te ontwikkelen. En in Nederland door particuliere donoren en bedrijfsfondsen te inspireren tot een structurele bijdrage. Want er moet simpelweg nog steeds veel gebeuren om de acceptatie, rechtspositie en leefsituatie van mensen met een beperking in Afrika en Azië blijvend te verbeteren.’

Marlies van der Kroft, lid Raad van Toezicht van SeeYou

Vergaderingen en besluitvorming 2024

De raad van toezicht vergaderde in 2024 zes keer. Dit betrof vier reguliere vergaderingen, een zelfevaluatie en een strategiesessie over de impact van onze programma’s en strategische samenwerking met andere hulporganisaties. De raad van toezicht van SeeYou heeft de volgende commissies: de auditcommissie en de remuneratiecommissie.

De volgende besluiten werden genomen:

- goedkeuring van jaarverslag en jaarrekening 2023;
- goedkeuring jaarplan en begroting 2025;
- vaststelling statuten en reglementen bestuur en raad van toezicht SeeYou;
- aanstellen nieuwe directeur-bestuurder per 1 december 2024.

Evaluatie eigen functioneren raad van toezicht

De raad van toezicht evalueert jaarlijks haar eigen functioneren, waaronder ook het nieuwe toezichthoudersmodel. De toezichthouders concludeerden dat de rolverdeling tussen bestuur en toezicht goed functioneert. Als aandachtspunt werd vastgesteld dat er meer inzicht gewenst is in de strategische keuzes om de toezichthoudende rol goed te kunnen vervullen. Daarnaast is het een prioriteit van de RvT om verder te zoeken naar een samenwerkingspartner voor SeeYou op de lange termijn.

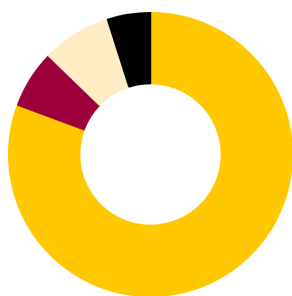
12. Financiën

Jaarcijfers 2024

In een veranderende en onrustige wereld zijn we blij met een positief financieel resultaat over 2024. Dit hebben we te danken aan de trouwe steun van onze achterban, bijdragen van fondsen, overheden en particuliere donateurs en een aantal besparende keuzes in onze organisatie. Hieronder geven we een toelichting op de hoofdpunten en belangrijkste resultaten van ons financieel beleid.

- Ondanks inflatie en hogere prijzen, ook in de projectlanden, konden we ruim 30.000 mensen meer bereiken dan in 2023.
- Ruim 3,3 miljoen euro (80,7%) van onze inkomsten ging naar onze projecten voor gelijke toegang tot (oog)zorg, onderwijs en werk en inclusie in de projectlanden.
- In 2024 besteedden we 87,2% van onze uitgaven aan onze doelstelling. Daarvan ging 80,7% naar onze projecten. De overige 6,5% is besteed aan activiteiten in het kader van bewustwording en voorlichting over de noodzaak van inclusieve ontwikkeling in ontwikkelingssamenwerking.

Besteding en lasten

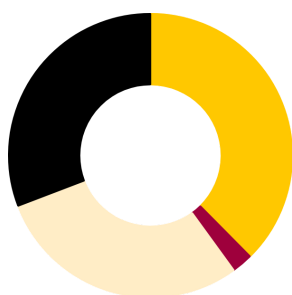

- (Oog)zorg en inclusie van mensen met handicap in projectlanden **80,67 %**
- Voorlichting **6,57 %**
- Werving baten **7,85 %**
- Beheer en administratie **4,91 %**

Bestedingen en lasten

Besteed aan de doelstelling	87,24%
(Oog)zorg en inclusie van mensen met een handicap in projectlanden	80,67%
Voorlichting	6,57%
Overige lasten	12,76%
Werving baten	7,85%
Beheer en administratie	4,91%
	100%
De bestedingen en lasten bedroegen in 2024 in totaal € 3.815.946. Deze uitgaven zijn als volgt te verdelen:	
	€
Besteed aan de doelstelling	3.329.081
(Oog)zorg en inclusie van mensen met een handicap in projectlanden	3.078.283
Voorlichting	250.789
Overige lasten	486.865
Werving baten	299.547
Beheer en administratie	187.318
	3.815.946

Baten

- Baten van particulieren **37,6 %**
- Baten van bedrijven **2,4 %**
- Subsidies van overheden **29,2 %**
- Baten van andere organisaties zonder winststreven **30,8 %**

Baten

	-
Baten van particulieren	37,6%
Baten van bedrijven	2,4%
Subsidies van overheden	29,2%
Baten van andere organisaties zonder winststreven	30,8%
Overige baten	0,1%
	100,1%
In 2024 werd door SeeYou in totaal een bedrag van € 4.133.590 ontvangen. Deze opbrengst is ontvangen uit de volgende bronnen:	
Baten 2024 naar herkomst:	€
Baten van particulieren	1.553.178
Baten van bedrijven	98.681
Subsidies van overheden	1.206.569
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.272.582
Overige baten	2.580
	4.133.590

Inkomsten

In 2024 ontvingen we in totaal **€ 4.133.590**. Dat is meer dan we hadden begroot en een lichte stijging (7,6%) ten opzichte van onze inkomsten in 2023. De ontvangst van legaten droeg bij aan dit mooie resultaat. In een tijd waarin zowel de overheidssteun voor onze sector terugloopt als conflicten en inflatie wereldwijd ook invloed hebben op onze donateurs, is deze steun hartverwarmend en van steeds groter belang.

De stijging in baten gaat naar het vergroten van ons projectportfolio. Een groter portfolio is belangrijk, omdat we door schaalvergroting met dezelfde mensen en kantoorkosten meer of grotere projecten kunnen ondersteunen en daarmee de kosten gunstiger kunnen verdelen.

Giften van particulieren en bedrijven

In totaal ontvingen we in 2024 87% meer van particuliere donateurs dan begroot. Een aantal grote individuele donaties en legaten speelden daarin een belangrijke rol. De groei in baten van bedrijven zette zich in 2024 door met een stijging van ruim 10% ten opzichte van 2023. We hebben de steun van particulieren, zowel met kleine als grote bijdragen, meer nodig dan ooit en we blijven in dan ook 2025 inzetten op werving onder particulieren om meer mensen te bereiken. Tevens blijven we investeren in onze relatie met bedrijven.

Subsidies van overheden

Het Ministerie van Buitenlandse zaken subsidieert voor de periode 2021-2025 het *We are Able!* programma. In 2024 kwam dit neer op ruim 1 miljoen euro ten gunste van het programma in Oeganda, Soedan, Zuid-Soedan en Nederland. Ondanks de aanhoudende oorlog in Soedan kon onze partner Action on Disability and Development (ADD) het programma grotendeels uitvoeren.

De EU subsidieert sinds november 2023 voor drie jaar het Menya Ukorane Ubuzima Bwiza (MUB – Our health, our skills, our future) Project in Rwanda, met een bijdrage van ongeveer € 150.000 per jaar.

Inkomsten van organisaties zonder winststreven

De baten van andere organisaties zonder winststreven waren dit jaar ruim 1,2 miljoen euro – 14% minder dan begroot. Deze daling ten opzichte van 2023 komt mede doordat eind 2023 een groot project met bijbehorende financiering afliep. Tegelijkertijd is 1,2 miljoen nog steeds een cruciaal bedrag, waarmee onze projecten voor gelijke toegang tot oogzorg, onderwijs en werk in Cambodja, Ethiopië, Indonesië, en Rwanda succesvol werden gesteund.

Van de totale baten konden we 80,7% besteden aan onze doelstelling. Dat is lager dan de 84% van 2023 omdat een deel van de baten aan het einde van het jaar binnenkwam en daardoor nog niet uitgegeven is. Het driejaar-gemiddelde komt uit op 83,8%.

Meer gedetailleerde cijfermatige informatie over de baten is te vinden in de jaarrekening.

Uitgaven

De totale uitgaven van **€ 3.815.946** hebben we in 2024 voor 87,2% besteed aan de doelstelling van onze organisatie – tegenover een begroot percentage van 82,9%. Met onze projecten bereikten we ruim 30.000 mensen meer dan in 2023.

Deze positieve ontwikkeling was mogelijk door een verlaging van onze wervingskosten, als ook door het terugbrengen van andere kosten. Van die uitgaven ging 80,7% naar projectbestedingen voor onze projecten in Afrika en Azië voor inclusieve oogzorg, toegang tot zorg, onderwijs en werk, en gelijke rechten voor mensen met een beperking. De andere 6,5% besteedden we aan bewustwording en voorlichting over de noodzaak van inclusieve ontwikkeling in ontwikkelingssamenwerking.

Organisatiekosten

De organisatiekosten, zoals fondsenwerving en kosten voor beheer en administratie, bleven onder de begroting. Zo kwamen de kosten voor fondsenwerving uit op 7,8% (2023: 11,6%) van de totale lasten en voor beheer en administratie op 4,9% (2023: 5,8%). Deze percentages zijn lager dan die van 2023 doordat we er voortdurend aan werken om onze kosten zo laag mogelijk te houden.

Personeelskosten

De totale personeelskosten zijn lager dan in 2023, maar iets (5%) hoger dan begroot. In voorgaande jaren noopte uitval door ziekte en krapte op de arbeidsmarkt ons tot het inhuren van zzp'ers. Dit konden we met name in het tweede half jaar van 2024 flink afbouwen. Daarnaast nam het aantal fte (in dienst) binnen onze organisatie iets af van gemiddeld 12,75 in 2023 naar 11,5 fte in 2024.

Hoewel de lonen in Nederland in het algemeen flink stijgen, bleef dit bij ons beperkt. In overleg met het personeel hebben we besloten om in 2024 de koppeling met de loonsverhogingspercentages uit in de CAO Zorg en Welzijn los te laten en jaarlijks een afweging te maken tussen markt-/loonontwikkeling en onze beschikbare middelen.

Resultaatverdeling

Per saldo is het resultaat in 2024 met € 292.903 positief. Een welkome verandering. Zeker ten opzichte van 2023 toen we het jaar afsloten met een per saldo negatief resultaat van € -82.335, en ook ten opzichte van de € -329.471 in de begroting.

De resultaatverdeling laat zien dat dit positieve resultaat vooral te danken is aan de hogere baten voor projecten, waaronder een aantal legaten. Voor onze organisatiekosten werd – zoals gepland – de reserve-missie 2021-2024 aangesproken en het was mogelijk om de continuïteitsreserve weer iets op te bouwen met € 110.003, na de ongeplande hogere onttrekking vorig jaar. Er was in totaal een onttrekking aan de reserves van € 125.435.

We streven naar volledige dekking van de organisatiekosten, uit genormeerde dekking vanuit projectinkomsten. We willen de organisatiekosten verder terugdringen door te werken aan schaalvergroting, en de organisatiekosten zo laag mogelijk houden door zo efficiënt mogelijk te werken.

Door inkomsten met een projectbestemming en nalatenschappen aan het einde van het jaar, konden we € 418.335 aan de Bestemmingsfondsen toevoegen. Deze middelen zijn ingepland voor bestedingen in onze projecten op korte of middellange termijn.

Reservebeleid

Volgens de richtlijnen voor de Goededoelensector hebben we het niet over eigen vermogen maar reserves, omdat alle fondsen voor een doel geworven zijn en daaraan besteed moeten worden. Het opbouwen van vermogen is beperkt tot het opzetten van in de sector toegestane reserves. Die reserves zijn onderverdeeld naar hun bestemming. De bestemming wordt door het bestuur toegekend. In 2024 had onze stichting drie bestemmingen; continuïteitsreserve, noodhulp en realisatie-missie 2021-2024.

Bestemde reserves eind 2024:

- Continuïteitsreserve : € 1.070.140
- Reserve noodhulp: € 75.000
- Reserve realisatie missie 21-24: € 0

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreservepositie die we aanhouden is minimaal 100% van de nettokosten van de organisatie. De continuïteitsreserve is gevormd voor dekking van de kortetermijnrisico's en om zeker te stellen dat we ook in de toekomst aan alle verplichtingen kunnen voldoen. De continuïteitsreserve maakt deel uit van de totale reserve en daarop toegepaste normering. De Goede Doelen sector hanteert een maximum van 150% van de jaarkosten; daar blijven we ruim onder, om zoveel mogelijk fondsen beschikbaar te laten voor onze programma's. Risico's worden regelmatig geanalyseerd en opgevolgd.

Onder de nettokosten van de organisatie vallen de totale kosten verminderd met de directe projectkosten en de aan projecten direct toerekenbare kosten voor programmamanagement en de aan het project toegerekende overhead. In 2023 zagen we een daling van niet-bestemde fondsen voor de dekking van organisatiekosten en moesten we deze reserve aanspreken voor € 311.550. Alhoewel de reserve toen nog wel binnen de

risicomarges bleef, hebben we maatregelen getroffen om de kosten terug te dringen en groei van portfolio te bewerkstelligen – dat begint vruchten af te werpen. In 2024 is de situatie verbeterd en konden we de continuïteitsreserve aanvullen met € 110.003. De continuïteitsreserve is hiermee op het minimaal noodzakelijke niveau.

Reserve Noodhulp

In 2024 is er geen beroep gedaan op de reserve noodhulp. De huidige positie blijft gereserveerd voor noodhulp, omdat de landen waar we met strategische partners samenwerken regelmatig getroffen worden door natuurrampen, conflicten of andere onverwachte noodsituaties. In noodsituaties willen we noodhulp bieden, op voorwaarde dat onze lokale of internationale partners capaciteit hebben om deze hulp adequaat te bieden. Om snel te kunnen reageren in noodhulpsituaties is een reserve ingesteld. Zo kunnen we direct eerste activiteiten opstarten en (voor)financieren, ongeacht werving. De eventueel geworven middelen voor deze noodhulp vloeien vervolgens weer terug in de reserve, tot de voorfinancieringspositie weer is aangevuld. Hierdoor kunnen we bij een nieuwe noodhulpactie opnieuw snel geld vrijmaken en inzetten ten behoeve van slachtoffers van natuurrampen, conflicten of andere onverwachte noodsituaties.

Reserve realisatie missie 21-24

De reserve realisatie missie 2021-2024 werd in 2019 gevormd uit een legaat en was bestemd voor de vormgeving en uitrol van onze nieuwe strategie in de projectlanden in Afrika en Azië, en de ondersteuning die daarbij nodig was vanuit Nederland. Het bestuur heeft in 2020 de inhoudelijke kaders hiervoor vastgesteld en kort samengevat werd de reserve in de periode 2021-24 ingezet om:

- Te investeren in de organisatie om de werving van middelen (eigen fondsenwerving) structureel te verhogen met gemiddeld 5% per jaar, waardoor structureel hogere investering in projecten in onze projecten in Azië en Afrika mogelijk wordt.
- Een groter bereik te realiseren van het aantal kinderen en volwassenen met een visuele of andere beperking in Azië en Afrika, en daarmee het bereiken van meer impact in het leven van mensen met een visuele of andere beperking.

Voor 2024 was € 235.000 begroot. In de realisatie van 2024 zijn kosten op basis van genoemde kaders berekend en is de volledige € 235.000 gebruikt. Daarmee is einde 2024, in lijn met de meerjarenbegroting, deze reserve volledig geïnvesteerd. De totale reserves zijn hierdoor licht gedaald ten opzichte van 2023 doordat de reserve realisatie missie 2021-2024 nu in zijn geheel verbruikt is.

We zijn dankbaar voor de ruimte die het legaat gaf om in de meerjarenplanning stappen op te nemen voor het opbouwen van partnerschappen in Afrika en Azië en het versterken van de organisatie.

Bestemmingsfondsen

Onder bestemmingsfondsen vallen de fondsen die geworven zijn met een programma- of project bestemming. De werving is op basis van projectvoorstellen. Projecten kunnen gedurende het hele jaar starten en ook meerjarig zijn en de fondsen worden op basis van de actuele uitvoering besteed. Op 31 december 2023 was er € 606.103 aan bestemmingsfondsen. Die zijn in 2024 allemaal besteed – op een project na dat later van start ging dan voorzien. De opbrengsten in 2024 werden gedurende het hele jaar ontvangen. Het was daardoor niet altijd mogelijk om de ontvangen middelen nog in hetzelfde boekjaar te besteden. Zo steeg het saldo nog te besteden middelen in 2024 aanzienlijk door een legaat dat we ontvingen in december.

Er werd € 418.355 toegevoegd aan de Bestemmingsfondsen. Anderzijds zijn er gedurende het jaar projectbestedingen gefinancierd met in eerdere jaren ontvangen middelen. We werken er naartoe om voorfinanciering van projecten uit eigen middelen zoveel mogelijk te voorkomen. Daarom is ons beleid erop gericht om in het lopende jaar zoveel mogelijk projectfinancieringen voor het volgende jaar te werven. Deze beleidswijziging heeft tot gevolg dat het saldo Bestemmingsfondsen is toegenomen. Op termijn zal er een nieuw evenwicht ontstaan tussen toevoegingen en onttrekkingen aan het bestemmingsfonds.

Normpercentages

Alle donaties die we ontvangen zijn bedoeld om bij te dragen aan kwalitatieve (oog)zorg en inclusie van mensen met een beperking in de projectlanden. Om effectief fondsen te werven en om goede projectbegeleiding te kunnen bieden, is het nodig dat we investeren in fondsenwerving en kwaliteitsversterking. We vinden het belangrijk dat we deze kostenpercentages onder de benchmark van Goede Doelen Nederland houden.

In de tabel staan de gerealiseerde percentages in vergelijking met de benchmark voor kleine fondsenwervende instellingen (< € 5 miljoen).

Tabel 2. Benchmark 2021 Goede Doelen Nederland in vergelijking met cijfers SeeYou.

	3-jaars gemiddelde	Totaal 2024	Totaal 2023	Totaal 2022	Benchmark 2021 Feiten & Cijfers Goede Doelen 2021, Goede Doelen Nederland, categorie kleine organisatie (<€5 miljoen) ①
Doelbestedingspercentage					
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	83,8%	80,5%	84,0%	86,9%	
Doelbestedingspercentage van de lasten					
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten	84,7%	87,2%	82,5%	84,4%	78,0%
Wervingspercentage baten					
Wervingskosten/ som van de geworven baten	10,3%	7,2%	11,8%	11,8%	
Wervingspercentage lasten					
Wervingskosten/ totale lasten	10,3%	7,8%	11,6%	11,4%	15,0%
Kosten beheer en administratie					
Kosten beheer en administratie/totale lasten	5,0%	4,9%	5,8%	4,2%	7,0%

① Benchmark Feiten & Cijfers Goede Doelen 2021, Goede Doelen Nederland, categorie kleine organisatie (<€5 miljoen)

De benchmarkpercentages in de tabel betreffen doelpercentages ten opzichte van de totale bestedingen – en dus niet ten opzichte van baten. De benchmark 2021 voor doelbesteding komt uit op 78%. Van alle bestedingen van SeeYou in 2024 ging 84,2% naar de projecten. Het driejaargemiddelde over de jaren 2022-2024 komt daarmee uit op 84,7%. Ons kostenpercentage voor werving daalde ten opzichte van 2023 en blijft lager dan de benchmark. Ons kostenpercentage voor beheer en administratie ligt ook dit jaar weer gemiddeld lager dan de benchmark.

Begroting 2025

In de begroting voor 2025 zijn de lasten voor het programma en de huidige set up van SeeYou in balans met de veronderstelde baten (nieuwe fondsen en bestemmingsfondsen uit 2024). We bereiken hiermee een keerpunt in de begroting. In de periode 2021-2024 werd begroot met een tekort omdat de Reserve Missie 2021-2024 ons de ruimte gaf om te investeren in de organisatie met tijdelijk extra operationele uitgaven. Doordat deze reserve nu volledig is besteed komt de begroting in evenwicht en in lijn met de opdracht van onze meerjarenbegroting om de begroting sluitend te maken. De continuïteitsreserve stijgt licht.

Deze positieve ontwikkeling is mogelijk door drie aspecten: de groei in het portfolio die in voorgaande jaren werd ingezet; kostenbeheersing; en door het vroegtijdig starten en uitbreiden van werving voor het volgende jaar. Concreet zien we in 2025 het effect van keuzes waarop we in 2024 al hebben ingezet:

- Gericht en op basis van geefgedrag investeren in brede particuliere, niet-geormerkte, werving.
- Steviger investeren in geormerkte werving; met name richting bedrijven, vermogensfondsen, stichtingen en institutionele fondsen.
- Kostenreductie; zowel door het snijden in organisatiekosten als het efficiënter en effectiever organiseren van ons projectenportfolio. Hierdoor kunnen we met een kleinere formatie ons werk uitvoeren, met behoud van kwaliteit en omvang van projectenportfolio.
- Uitbreiding van het projectportfolio, met name door het op schaal brengen van projecten waardoor hogere efficiëntie mogelijk is, en door nieuwe initiatieven met uitzicht op opschaling.

De begroting voor 2025 gaat uit van verwachte inkomsten van ruim 3,5 miljoen euro. Samen met de beschikbare bestemmingsfondsen dekt dat de geplande bestedingen. Bij de werving van fondsen wordt in 2025 een categorie toegevoegd. Waar voorheen werd geworven voor specifieke projecten en voor de organisatiekosten, werven we nu ook op programmaniveau. Zo bevatten SeeYou Eye Health, SeeYou Works en SeeYou Learns meerdere projecten en schept een donatie voor het programma ruimte om de fondsen binnen dat programma in te zetten op het project waar de nood het hoogst is.

De uitgaven voor fondsenwerving waren in 2024 eenmalig wat lager dan begroot, vanwege wisselingen in het team. We blijven investeren in het behoud en de groei van donateurs en donaties om ons huidige projectportfolio te behouden en verdere groei mogelijk te maken van de projecten zodat capaciteit maximaal benut kan worden.

De begroting voor 2025 is als bijlage opgenomen in de jaarrekening 2024.

Tabel 3. Benchmark 2021 in vergelijking met begroting SeeYou.

	3-jaars gemiddelde	Benchmark 2021 Goede Doelen 2021, Goede Doelen Nederland, categorie kleine organisatie (<€5 miljoen) ¹	Begroting 2025
Doelbestedingspercentage			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	83,8%		99,0%
Doelbestedingspercentage van de lasten			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	84,7%	78,0%	85,3%
Wervingspercentage baten			
Wervingskosten/ som van de geworven baten	10,3%		10,2%
Wervingspercentage lasten			
Wervingskosten/ totale lasten	10,3%	15,0%	8,8%
Kosten beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie/totale lasten	5,0%	7,0%	6,0%

¹ Benchmark Feiten & Cijfers Goede Doelen 2021, Goede Doelen Nederland, categorie kleine organisatie (<€5 miljoen)

Begroting 2025 en de normpercentages

Het doelbestedingspercentage van de baten is incidenteel hoog in deze begroting. Dit heeft te maken met het tijdstip waarop de fondsen binnenkomen. Doordat we eind 2024 nog een legaat ontvingen, komt deze bij de fondsen die we nieuw werven in 2025. Daarmee wordt het percentage besteding van de baten hoger. Als we het aandeel 2024 buiten beschouwing laten is het percentage besteding van de baten 87%.

Het percentage doelbesteding aan de lasten toont dat we in de begroting voorzien dat 85,3% van de besteding direct voor projecten zal zijn. In de begroting voor 2025 zijn de percentages doelbesteding, kostenwerving en kosten beheer en administratie gunstiger of nagenoeg gelijk aan de driejaargemiddelden tot en met 2024.

Verwachte resultaatverdeling 2025

Het totale resultaat van de exploitatie in 2025 is -/- € 555.758. Dit is geen werkelijk tekort, omdat er dekking is uit Bestemmingsfondsen 2024.

Er wordt € 620.893 uit de Bestemmingsfondsen onttrokken voor financiering van projecten. Deze middelen zijn in 2024 ontvangen. Het verwachte exploitatieresultaat bedraagt € 65.135. Het saldo wordt toegevoegd aan onze continuïteitsreserve die daarmee voldoet aan de (eigen) normering voor reserves.

Resultaatbestemming

	Begroting 2025	Realisatie 2024	Begroting 2024
Resultaatbestemming reserves	€	€	€
Continuïteitsreserve	65.135	110.003	130.467
Reserve noodhulp	-	-	-
Reserve realisatie missie 2021-2024	-	-235.438	-235.438
	65.135	-125.435	-104.971
Resultatenbestemming fondsen			
Bestemmingsfondsen	-620.893	418.335	-224.500
Totaal	-555.758	-292.900	-329.471

Meerjarenbegroting

In 2024 hebben we onze strategie geëvalueerd en de nieuwe strategie voor na 2025 op hoofdlijnen ontwikkeld. De nieuwe meerjarenbegroting zullen we in navolging daarop ontwikkelen.

De overheidssubsidie WAAI, in 2024 nog ruim een miljoen, daalt zoals gepland in 2025 naar ruim € 800.000 en houdt vervolgens op. Daarmee vervalt ongeveer een kwart van het huidige programmaportfolio. Dat zou een organisatieaanpassing kunnen vergen. We brengen op dit moment het potentiële portfolio 2026 in kaart en streven naar een groei in portfolio waarmee het totale volume en organisatiekosten gelijk blijven.

Het snel veranderende landschap van internationale samenwerking vraagt om een flexibele, snel aanpasbare aanpak. We blijven ernaar streven om zoveel mogelijk mensen met een beperking verder te helpen met kwalitatief goede hulp en in duurzame samenwerking met onze lokale partners. De afgelopen jaren hebben we onze kosten structureel verlaagd en de opzet versterkt tot een slanke, goed professioneel draaiende organisatie, waardoor we stapsgewijze groei met vertrouwen tegemoet zien.

13. Leren en vooruitkijken

Wat we meenemen uit 2024

In Ethiopië en Rwanda zijn onze twee oogzorgprogramma's geëvalueerd door een externe, onafhankelijke evaluator en ook het EmployAble-project in Rwanda werd geëvalueerd. Uit deze evaluaties kwamen een aantal punten naar voren:

- Beide oogzorgprogramma's zijn relevant voor onze doelgroep en werden beoordeeld als effectief en efficiënt. Volgens de evaluator konden we onze positieve impact bereiken door: goede samenwerking, het opbouwen van lokale capaciteit, betrokkenheid van de lokale doelgroep, aanpassingsvermogen en aandacht voor belangenbehartiging en inclusie.
- In Ethiopië is ons aanbevolen om meer samen te werken met de lokale overheid en om enkele culturele barrières aan te pakken. In Rwanda kunnen we meer lobbyen voor een Nationaal Plan voor oogzorg en de revalidatie en integratie van kinderen met een visuele beperking verbeteren.
- De eindevaluatie van EmployAble liet zien dat vrouwen met een beperking nu betere toegang hebben tot sociale en economische mogelijkheden. Voor 85% van de deelnemers is hun levensonderhoud verbeterd en 44% heeft meer spaargeld. Het project laat zien dat de verschuiving van slachtoffer naar zelfredzaamheid mogelijk is. Een aandachtspunt is ook te werken aan toegang tot gezondheidszorg en hulpmiddelen.

In een pilotproject voor digitale toegankelijkheid onderzochten we samen met een expert van Bartiméus Fonds hoe we het computergebruik konden verbeteren voor leerlingen met een visuele beperking op een lagere en een middelbare school in Addis Abeba. We zouden dit project in 2024 afronden, maar vanwege logistieke problemen kon het niet worden voortgezet en afgerond zoals gepland.

De keuze voor multidisciplinaire programmateams, waarin we gericht en efficiënt onze deskundigheid en tijd inzetten, heeft een positief effect. Er is minder vergadertijd, door de gezamenlijke aanpak zijn de lijnen korter en kunnen we sneller besluiten nemen. Een leerpunt is meer duidelijkheid vooraf over de bespreekpunten en benodigde vergadersamenstelling.

We hebben ervoor gekozen om geen nieuwe communicatiemedewerkers aan te nemen, maar om samen te werken met een creatief en strategisch marketing- en communicatiebureau. Zo geven we onze fondswerving en communicatie een betere strategische en deskundige focus. Vanwege goede resultaten gaan deze partnerschap in 2025 continueren.

Vooruitblik

Vooruitkijkend naar 2025 blijven we ons inzetten voor onze kernprogramma's, zoals toegankelijke gezondheidszorg, werk en gelijke rechten voor mensen met een beperking.

Programma's

- We willen het laatste jaar van onze samenwerking met het We Are Able! consortium in Oeganda, Zuid-Soedan en Soedan goed afronden. Zodat de belangenorganisaties zelfstandig de lobby en advocacy voor de rechten van mensen met een beperking kunnen voortzetten.
- We gaan SeeYou Learns uitbreiden met een nieuw vijfjarig programma in Ethiopië, een van onze focuslanden waar we nog geen onderwijsproject hebben. Samen met onze partner *EKHC-HADC* willen we 1.200 kinderen met een beperking en/of leerachterstand helpen met inclusief onderwijs en 30 scholen begeleiden om inclusief onderwijs aan te bieden.
- In onze oogzorgprogramma's zetten we in op kwaliteitsverbetering in Ethiopië en Rwanda, waarbij we de lessen uit de evaluaties meennemen in onze nieuwe meerjarenplannen. Concreet willen we in 2025 50.000 oogbehandelingen kunnen bieden. Aan dit doel wordt een grote marketingcampagne gekoppeld.

Integriteit, strategie en financiën

- We gaan in 2025 ons integriteitsbeleid herzien, als onderdeel van het herschrijven van het medewerkershandboek. En we gaan onze communicatie over ons integriteitsbeleid naar partners verbeteren, zodat ze nog beter weten wat onze gedragscode is en hoe ze hierover kunnen rapporteren.
- We gaan onze nieuwe meerjarenstrategie voor 2026-2030 afronden en implementeren.
- We zullen ons, gezien de ontwikkelingen in het internationale politieke landschap en plannen om te bezuinigen op overheids subsidies voor internationale humanitaire en ontwikkelingssamenwerking, richten op andere manieren van fondsenwerving.

Intern

- We werken aan het automatiseren van IT en onze rapportagesoftware, zodat we veel handmatig werk kunnen verminderen en onze rapportage en monitoring verbeterd.
- We gaan het medewerkershandboek opnieuw vaststellen, het salarishuis van het personeel opnieuw beschrijven en een aantal functieprofielen herwaarderen.

'Ik kan mijn familie weer zien!'

Kasim Ansanul, een 42-jarige man uit het platteland van Centraal-Ethiopië, werd geboren met aangeboren afwijkingen. Om zich te verplaatsen moest hij kruipen of zich laten dragen door verzorgers. Toen staar zijn zicht aantastte, werd zijn wereld nog donkerder. De meest eenvoudige taken werden onmogelijk, hij herkende geen gezichten meer en door de grote mate van afhankelijkheid daalde Kasims eigenwaarde.

Totdat Kasim hoorde over de oogzorg van Grarbet Hospital. Ondanks zijn fysieke beperkingen ondernam hij de reis. Staar bleek inderdaad de oorzaak van zijn blindheid en Kasim werd succesvol geopereerd aan beide ogen. Hoewel zijn lichamelijke beperkingen er nog steeds zijn, is zijn waardigheid hersteld. 'Ik kan de gezichten van mijn familie weer zien,' zegt Kasim geëmotioneerd. 'Ik hoef niet te wachten tot iemand me naar de deur brengt of me helpt met eten. Dit is een wonder.'

14. Jaarrekening

1. Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

Activa		31/12/2024	31/12/2023
		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	7.1		
Gebouwen		37.989	43.616
Inventaris en automatisering		42.113	28.294
Vervoermiddel		-	-
		80.102	71.910
Vlottende activa			
Vorderingen	7.2		
Te ontvangen projectbijdragen		69.622	136.836
Vooruit betaalde projectbijdragen		83.174	155.150
Te vorderen uit nalatenschappen		198.624	482.132
Overige vorderingen en activa		19.733	9.602
		371.153	783.720
Liquide middelen	7.3	3.136.889	2.505.407
Totaal activa		3.588.142	3.361.037

Passiva		31/12/2024	31/12/2023
		€	€
Reserves en fondsen	7.4		
Reserves			
Continuïteitsreserve		1.070.140	960.137
Reserve Noodhulp		75.000	75.000
Reserve realisatie missie 2021-2024		-	235.438
		1.145.140	1.270.575
Fondsen			
Bestemmingsfondsen		1.024.498	606.163
Voorzieningen	7.5		
Uitkeringsverplichting		285.782	275.788
		285.782	275.788
Kortlopende schulden	7.6		
Schulden met betrekking tot projecten		898.009	929.430
Belastingen en sociale lasten		95.134	93.984
Overige kortlopende schulden personeel		78.466	98.532
Vooruit ontvangen bedragen		61.109	86.565
Overige kortlopende schulden		1.132.718	1.208.511
Totaal passiva		3.588.142	3.361.037

2. Staat van Baten en Lasten

Baten		Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
		€	€	€
Baten van particulieren	8.1	1.553.178	830.000	1.169.003
Baten van bedrijven	8.2	98.681	103.000	87.565
Subsidies van overheden	8.3	1.206.569	1.223.290	1.105.184
Baten van andere organisaties zonder winststreven	8.4	1.272.582	1.479.484	1.477.272
Som van de geworven baten		4.131.010	3.635.774	3.839.024
Overige baten	8.5	2.580	-	1.124
Totaal baten		4.133.590	3.635.774	3.840.148
Lasten		€	€	€
Besteed aan doelstellingen				
(Oog)zorg en inclusie van mensen met een handicap in OS landen	5	3.078.283	3.066.530	2.927.740
Voorlichting	5	250.789	223.349	299.519
		3.329.081	3.289.879	3.227.259
Werving				
Wervingskosten	5	299.547	388.875	454.619
Beheer en administratie				
Kosten van beheer en administratie	5	187.318	288.491	228.315
Som van de lasten		3.815.946	3.967.245	3.910.193
Saldo voor financiële baten en lasten		317.644	-331.471	-70.045
Saldo financiële baten en lasten	9.8	-24.744	2.000	-12.290
Saldo van baten en lasten		292.900	-329.471	-82.335

3. Resultaatbestemming

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Resultaatbestemming reserves			
Continuïteitsreserve	110.003	130.467	-311.550
Reserve noodhulp	-	-	-
Reserve dekking exploitatie 2020	-	-	-
Reserve realisatie missie 2021-2024	-235.438	-235.438	-219.350
	-125.435	-104.971	-530.900
Resultatenbestemming fondsen			
Bestemmingsfondsen	418.335	-224.500	448.565
Totaal	292.900	-329.471	-82.335

2024 konden we afsluiten met een beter resultaat dan in 2023. Een aanzienlijk deel van de opbrengsten bestaat uit nog te besteden bestemde middelen (Bestemmingsfondsen). Daarnaast ontvingen we ook dit jaar legaten, zowel met specifieke projectbestemming als met bestemming SeeYou algemeen. De bestemde middelen zullen in de komende periode volledig worden besteed.

In de Toelichting op de balans (7.4) wordt het beleid met betrekking tot de reserves verder toegelicht. Toelichting op de resultaten vindt u in de Toelichting (paragraaf 8 en 9) en in paragraaf 11, Verschillenanalyse. Verder wordt in het hoofdstuk Financiën van het Jaarverslag 2024 het financiële beleid en de resultaten verder toegelicht.

4. Kasstroomoverzicht

	2024	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten	€	€
Totaal baten	4.133.590	3.840.148
Totaal lasten	3.815.946	3.910.193
Bedrijfsresultaat	317.644	-70.045
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	19.551	25.281
Mutaties voorzieningen	9.995	-4.631
	29.546	20.650
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Vorderingen	412.567	-262.790
Kortlopende schulden	-75.793	428.287
	336.774	165.497
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	683.964	116.102
Ontvangen interest	-	-
Betaalde interest	-	-
Financiële baten en lasten	-24.744	-12.290
	-24.744	-12.290
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	659.220	103.813
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten in overige financiële activa	-27.742	-
Desinvesteringsactiviteiten in materiële en financiële vaste activa	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-27.742	-
Mutatie geldmiddelen	631.480	103.813
Stand liquide middelen per 31-12	3.136.889	2.505.407
Stand liquide middelen per 1-1	2.505.407	2.401.594
Mutatie geldmiddelen	631.480	103.813

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Bestemming		Doelstellingen		Werving baten, beheer en administratie				
		(Oog)zorg en inclusie van mensen met een handicap in project-landen landen	Voorlichting	Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2024	Begroting 2024	Totaal 2023
Lasten		€	€	€	€	€	€	€
Subsidies en bijdragen	9.1	2.242.558	-	-	-	2.242.558	2.352.846	2.105.805
Publiciteit en communicatie	9.2	-	49.071	-	-	49.071	115.000	147.309
Directe kosten fondsenwerving	9.3	-	-	83.411	-	83.411	123.700	134.978
Personeelskosten	9.4	737.254	177.958	190.669	165.247	1.271.127	1.212.273	1.343.142
Publiciteit en communicatie	9.2	-	49.071	-	-	49.071	115.000	147.309
Directe kosten fondsenwerving	9.3	-	-	83.411	-	83.411	123.700	134.978
Personeelskosten	9.4	737.254	177.958	190.669	165.247	1.271.127	1.212.273	1.343.142
Huisvestingskosten	9.5	13.920	3.360	3.600	3.120	24.000	28.697	24.926
Kantoor- en algemene kosten	9.6	73.211	17.672	18.934	16.409	126.225	113.600	128.752
Afschrijvingen	9.7	11.340	2.737	2.933	2.542	19.551	21.128	25.281
Totaal lasten 2024		3.078.283	250.798	299.547	187.318	3.815.943	3.967.244	3.910.192

6. Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld conform Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het doel van deze Richtlijn is om inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

Stichting SeeYou is vanaf december 2023 omgevormd van een directie-bestuur model naar een Bestuur – Raad van toezicht model. Er is sprake van een eenhoofdig bestuur (directeur-bestuurder).

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers over 2024 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Consolidatie

Het bestuur van Stichting SeeYou is eveneens het bestuur van Stichting Open Oog. In de jaarrekening van Stichting SeeYou zijn geen geconsolideerde cijfers opgenomen waarin het resultaat en het vermogen van Stichting Open Oog zijn betrokken, omdat de betekenis van deze stichting op het geheel te verwaarlozen is.

Grondslagen van waardering

Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Valutaomrekening

Een transactie in vreemde valuta wordt bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op de transactiedatum. Bij transfer naar een eurorekening is de transactiedatum de datum van transfer van euro naar lokale valutarekening. Bij transfers naar een lokale valutarekening geldt de koers van de ontvangst van de transfer. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op balansdatum.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte gebruiksduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Projectverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit ter zake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie en worden ten laste gebracht van het boekjaar waarin de projectactiviteiten dienen te worden uitgevoerd door de uitvoerende projectpartner.

Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting, binnen de kaders van RJ650 en CBF. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van in de baten opgenomen geormerkte donaties en andere fondsen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen waarvan de omvang of het tijdstip van uitstroom van middelen niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De Stichting heeft aan haar personeel een pensioen toegezegd op basis van middelloon. De pensioenregeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord.

Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een schuld opgenomen. De risico's voor

prijnsindexatie en beleggingsrendement kunnen mogelijk leiden tot aanpassing van de toekomstige

bijdragen aan het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft de stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstig hogere premies.

Het Pensioenfonds Zorg en Welzijn deelt het volgende jaarbericht voor 2024:

De actuele dekkingsgraad van Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) is in 2024 gestegen van 106,1% naar 109,5%. De beleidsdekkingsgraad is gedaald van 112,0% naar 108,9%. Deze daling komt doordat het gemiddelde van de actuele maanddekkingsgraden in 2024 lager was dan in 2023. De stijging van de actuele dekkingsgraad werd met name veroorzaakt door de beleggingsresultaten. Met de beleggingen behaalde PFZW een jaarrendement van 7,7%. Het totaal belegd vermogen is in 2024 gestegen van € 237,6 miljard naar € 258,6 miljard.

(PFZW, jaarbericht 2024)

Kostentoerekening

De personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen zijn verdeeld over de doelstelling, werving baten en beheer en administratie.

7. Toelichting op de balans

7.1 Toelichting op de balans – Vaste activa

7.1 Materiële vaste activa	Gebouwen	Inventaris & automatisering	Vervoermiddelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024				
Aanschafwaarde	187.593	66.820	-	254.413
Cumulatieve afschrijvingen	-143.976	-38.741	-	-182.717
	43.617	28.079	-	71.696
Mutaties boekjaar 2024				
Investerings	-	27.742	-	27.742
Afschrijvingen	-5.628	-13.708	-	-19.336
Desinvestering	-	-	-	-
Afschrijvingen Desinvestering	-	-	-	-
	-5.628	14.034	-	8.406
Stand per 31 december 2024				
Aanschafwaarde	187.593	94.562	-	282.155
Cumulatieve afschrijvingen	-149.604	-52.449	-	-202.053
	37.989	42.113	-	80.102
De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:				
Gebouwen (exclusief grond)	3%			
Inventaris en automatisering	10% - 25%			
Vervoermiddelen	20%			
WOZ waarde gebouw peildatum 1-1-2023	99.000			

7.2 Toelichting op de balans – Vlottende activa

7.2 Vorderingen	2024	2023
	€	€
Te ontvangen projectbijdragen	69.622	136.836
Vooruit betaalde projectbedragen	83.174	155.150
Nog te ontvangen legaten	198.624	482.132
Overige vorderingen		
Te ontvangen bijdragen	2.824	2.571
Nog te ontvangen rente	7.294	4.514
Vooruitbetaalde bedragen	9.615	2.517
Totaal overige vorderingen	19.733	9.602
Saldo per 31 december	371.153	783.720

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

7.3 Toelichting op de balans – Liquide middelen

7.3 Liquide middelen	2024	2023
	€	€
Kas	1.770	1.080
Bank Rekening - courant banken	1.622.846	1.311.226
Bank Rekening - US dollar	977	897
Bank Rekening - sparen	1.511.296	1.192.204
Saldo per 31 december	3.136.889	2.505.407

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

De Bank Rekening -US dollar is gewaardeerd tegen de koers op balansdatum.

7.4 Reserves en fondsen

7.4 Reserves en fondsen		31-12-2024	31-12-2023	
Reserves		€	€	
Continuïteitsreserve		1.070.140	960.137	
Reserve noodhulp		75.000	75.000	
Reserve realisatie missie 2021-2024		-	235.438	
Totaal		1.145.140	1.270.575	
Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per 1 jan	Resultaat-bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31 dec
Continuïteitsreserve	960.137	110.003	-	1.070.140
Reserve noodhulp	75.000	-	-	75.000
Reserve realisatie missie 2021-2024	235.438	-235.438	-	-
Totaal	1.270.575	-125.435	-	1.145.140

De totale reserves zijn licht gedaald ten opzichte van 2023 doordat de Reserve realisatie missie 2021-2024 dit jaar in zijn geheel verbruikt is.

De reserves zijn gesegmenteerd naar hun bestemming die hieraan door het bestuur zijn toegekend. SeeYou houdt een continuïteitsreserve positie aan van minimaal 100% van de netto kosten van de organisatie. De Goede Doelen sector hanteert een maximum van 150%; daar blijft SeeYou ruim onder. Onder de netto kosten van de organisatie wordt verstaan de totale kosten verminderd met de directe projectkosten en de aan de projecten direct toerekenbare kosten voor programma management en de aan het project toegerekende overhead.

Continuïteitsreserve

	2024	2023
Continuïteitsreserve	€	€
Saldo per 1 januari	960.137	1.271.687
Mutatie volgens resultaatbestemming	110.003	-311.550
Saldo per 31 december	1.070.140	960.137

Alhoewel de reserves in totaal iets gedaald zijn, is de continuïteitsreserve weer wat teruggekomen van de daling in 2023. Deze financiële buffer om tegenvallende inkomsten of onverwachte kosten op te vangen en daarmee voortgang zeker te stellen is essentieel en wordt gezien als onderdeel van goed bestuur.

SeeYou stelt de gewenste minimumhoogte van de continuïteitsreserve vast op basis van een risicoanalyse. Uitgangspunten zijn dat de reserve SeeYou in staat moet stellen tijdelijke tegenvallers op te vangen op zo'n manier dat de projecten toch hun resultaten kunnen blijven behalen; of in het meest negatieve scenario, op een goede manier kan afronden. Donaties blijven daardoor goed terecht komen, ook als het even minder gaat. Daarvoor is het nodig dat SeeYou als organisatie zo'n dip kan overbruggen en ook de partners zo nodig kort kan ondersteunen ter overbrugging als die bijvoorbeeld te maken krijgen met plotseling wegvallende steun. Door stabiliteit kan een partner ook beter werken aan het opbouwen van duurzame lokale capaciteit in plaats van ad hoc crisismanagement.

Veranderingen wereldwijd hebben hun weerslag op de sector. Geefgedrag van particulieren, bedrijven, fondsen, stichtingen, en overheden fluctueert. De continuïteitsreserve stelt SeeYou in staat mee te bewegen en fluctuaties tot op zekere hoogte op te vangen en een stabiele partner te zijn voor de uitvoerende organisaties in Afrika en Azië.

Bestemmingsreserves

Naast de continuïteitsreserve heeft SeeYou de volgende bestemmingsreserves gevormd:

Bestemde reserves ultimo 2024:

- Reserve noodhulp: € 75.000
- Reserve realisatie missie 21-24: € 0

Reserve noodhulp

	2024	2023
Reserve noodhulp	€	€
Saldo per 1 januari	75.000	75.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	-	-
Saldo per 31 december	75.000	75.000

De landen waar we met strategische partners samenwerken, worden regelmatig getroffen door natuurrampen, conflicten of andere onverwachte noodsituaties zoals corona. In noodsituaties willen we noodhulp bieden, op voorwaarde dat onze lokale of internationale partners capaciteit hebben om deze hulp adequaat te bieden. Om snel te kunnen reageren in noodhulpsituaties, is een reserve ingesteld om eerste activiteiten direct op te kunnen starten en (voor) te financieren, ongeacht werving. De eventueel geworven middelen voor deze noodhulp vloeien vervolgens weer terug in de reserve, tot de voor-financieringspositie weer is aangevuld. Hierdoor kan bij een nieuwe noodhulpactie opnieuw snel geld worden vrijgemaakt en worden ingezet ten behoeve van slachtoffers van natuurrampen, conflicten of andere onverwachte noodsituaties.

In 2024 is er geen beroep gedaan op deze noodhulp middelen. De huidige positie blijft gereserveerd voor de doelstelling van deze reserve.

Reserve realisatie missie 2021-2024

	2024	2023
Reserve realisatie missie 2021-2024	€	€
Saldo per 1 januari	235.438	454.788
Mutatie volgens resultaatbestemming	-235.438	-219.350
Saldo per 31 december	-	235.438

De reserve realisatie missie 2021-2024 werd in 2019 gevormd uit een legaat en was bestemd voor de vormgeving en uitrol van onze nieuwe strategie in de projectlanden in Afrika en Azië, en de ondersteuning die daarbij nodig was vanuit Nederland. Het bestuur heeft in 2020 de inhoudelijke kaders hiervoor vastgesteld en kort samengevat werd de reserve in de periode 2021-24 ingezet om:

- Te investeren in de organisatie om de werving van middelen (eigen fondsenwerving) structureel te verhogen met gemiddeld 5% per jaar, waardoor structureel hogere investering in projecten in onze projecten in Azië en Afrika mogelijk wordt.

- Een groter bereik te realiseren van het aantal kinderen en volwassenen met een visuele of andere beperking in Azië en Afrika, en daarmee het bereiken van meer impact in het leven van mensen met een visuele of andere beperking.

SeeYou is dankbaar voor de ruimte die het legaat gaf om in de meerjarenplanning stappen op te nemen voor het opbouwen van partnerschappen in Afrika en Azië en het versterken van de organisatie.

Voor jaar 2024 was € 235.000 begroot. In de realisatie van 2024 zijn kosten op basis van genoemde kaders berekend en is de volledige € 235.000 gebruikt. Daarmee is einde 2024, in lijn met de meerjarenbegroting, deze reserve volledig geïnvesteerd.

Bestemmingsfondsen

	2024	2023
Bestemmingsfondsen	€	€
Saldo per 1 januari	606.163	157.598
Mutatie volgens resultaatbestemming	418.335	448.565
Saldo per 31 december	1.024.498	606.163

Op 31 december 2023 was er 606,103 euro aan bestemmingsfondsen. Die zijn in 2024 allemaal besteed, op 1 project na dat later gestart is. De opbrengsten in 2024 werden gedurende het hele jaar ontvangen. Het was daardoor niet altijd mogelijk om de ontvangen middelen nog in hetzelfde boekjaar te besteden. Nog te besteden bestemde middelen worden verantwoord in de bestemmingsfondsen. In 2024 steeg het saldo nog te besteden middelen aanzienlijk mede door een legaat ontvangen in december

7.5 Voorzieningen

	2024	2023
Uitkeringsverplichting	€	€
Saldo per 1 januari	275.788	280.419
Dotatie	43.182	22.109
Uitkeringen	-33.188	-26.740
Saldo per 31 december	285.782	275.788

Deze voorziening is gevormd naar aanleiding van een ontvangen nalatenschap. Stichting SeeYou heeft de verplichting op zich genomen om geld uit te keren aan de erfgenamen van deze nalatenschap. De uitkering is afhankelijk van diverse voorwaarden, waaronder indexatie op basis van het Consumenten Prijsindexcijfer. De voorziening is gebaseerd op een actuariële berekening. De rekenrente in 2024 bedraagt 3,300% (2023: 3,800%) gebaseerd op sterftetabel (GBM/GBV 2014-2019) methode SRA.

7.6 Kortlopende schulden

	2024	2023
	€	€
Schulden met betrekking tot projecten		
Projectverplichtingen	116.986	-
Nog af te rekenen met implementing partners	88.956	235.127
Vooruit ontvangen van donoren voor lopende projecten	632.547	656.801
Vooruit ontvangen bedragen projecten nog te starten	59.520	37.500
	898.009	929.430
Belastingen en sociale lasten		
Af te dragen loonheffing en sociale lasten	53.198	54.337
Te betalen pensioenpremie	41.936	39.647
Saldo per 31 december	95.134	93.984
Overige kortlopende schulden personeel		
Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	31.384	32.912
Te betalen eindejaarsuitkering	8.107	
Reservering vakantiedagen	38.975	65.620
Overige schulden personeel	-	-
	78.466	98.532
Overige schulden		
Crediteuren	37.725	78.520
Overige kostlopende schulden	23.384	8.045
	61.109	86.565
Saldo per 31 december	1.132.718	1.208.511

7.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Voor de huur van het kantoor is een huurovereenkomst aangegaan per 1 augustus 2022 met een looptijd tot en met juli 2027. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van Consumenten Prijs Index (CPB). Het totaal van de huurtermijnen dat na balansdatum vervalt bedraagt ca. € 41.200-12.300=28.900 (prijsniveau 2024).

Voor de huur van het kantoor is een huurovereenkomst (per jaar) aangegaan. Het totaal van de huurtermijnen dat na balansdatum vervalt bedraagt ca. € 12.972.

Voorwaardelijke vorderingen

Indien partners toegekende projectgelden niet geheel besteden in de betreffende projectperiode is sprake van onderbesteding. Stichting SeeYou heeft dan het voorwaardelijke recht deze gelden terug te vorderen.

Onderbestedingen worden, na vaststelling en nadat dit is kenbaar gemaakt aan de partner, in de regel verrekend met de volgende toegezegde projectperiode.

7.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Het blijft een onrustige tijd wereldwijd, met militaire-, economische- en politieke conflicten en ook klimaatveranderingen. Nederlandse overheidssteun voor internationale samenwerking neemt af. Vanaf 2025 zal de Nederlandse regering het budget voor ontwikkelingssamenwerking stapsgewijs verminderen. Voor de periode 2026-2030 wordt dit stapsgewijs verlaagd van € 1,4 miljard naar ongeveer € 390 tot € 565 miljoen, wat neerkomt op een vermindering van ongeveer € 1 miljard over vijf jaar.

Onzekerheid, stijgende prijzen beperken vaak ook de geefkracht.

Begin 2025 zag een ongekend plotseling wegvallen van de steun vanuit USAID. Dit treft mogelijk ook SeeYou partners. Het raakt SeeYou niet direct op korte termijn. Voor onze partners in Rwanda komt daar het besluit nog bij dat NGO's per direct geen fondsen meer mogen ontvangen van de Belgische overheid. De effecten zullen waarschijnlijk later in het jaar duidelijker worden.

8. Toelichting op de baten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
8.1 Baten van particulieren	€	€	€
Particulieren	417.221	430.000	438.310
Major donors	375.000	150.000	275.000
	175.000	100.000	175.000
	200.000	50.000	100.000
Legaten en nalatenschappen	760.957	250.000	455.693
	1.553.178	830.000	1.169.003
8.2 Baten van bedrijven	€	€	€
Bedrijven	95.673	100.000	83.323
Optieklzaken	3.008	3.000	4.242
	98.681	103.000	87.565
8.3 Subsidies van overheden	€	€	€
MinBuza Nederland: We Are Able!	1.055.428	1.026.002	1.103.282
Europese Unie: MUB	151.141	197.288	1.902
	1.206.569	1.223.290	1.105.184
8.4 Baten van andere organisaties zonder winststreven	€	€	€
Fondsen en stichtingen	1.154.231	1.340.000	1.054.182
Kerken	53.834	70.000	69.022
Scholen	600	2.500	630
Serviceclubs	-	3.000	3.000
EO Metterdaad	63.917	63.984	62.427
Overige donoren	-	-	288.013
	1.272.582	1.479.484	1.477.274
8.5 Overige baten	€	€	€
Diversen	2.580	-	1.124

Een deel van de baten is onzeker; een deel is regelmatig wederkerend en daardoor beter voorspelbaar, zoals bedrijven die een aantal jaren achtereen steunen, of particulieren die een machtiging hebben afgegeven. In verhouding zijn de baten van particulieren op deze manier voor ongeveer 27% structureel te noemen.

De Baten van andere organisaties zonder winststreven betreffen vooral projectbijdragen op jaarbasis. Het programma We Are Able! (2021-2025) en het EU gefinancierde MUB (2023-2026) vallen onder Subsidies van overheden.

9. Toelichting op de lasten

		Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Regio/land				
Afrika		2.413.659	2.564.098	2.146.322
	Afrika regio	-	-	-
	Ethiopië	632.760	692.259	681.188
	Oeganda	376.284	368.528	352.267
	Rwanda	837.133	963.003	484.557
	Soedan	290.092	289.657	345.881
	<i>Zuid-Soedan</i>	277.390	250.651	282.429
Azië		277.354	303.844	218.772
	Cambodja	75.356	55.000	112.607
	Indonesië	201.998	248.844	106.165
NLD		127.382	103.832	267.226
	Nederland	127.382	103.832	267.226
Totaal		2.818.395	2.971.774	2.632.320
Doorbelaste projectkosten				
	Loonkosten toegerekend aan projecten	-265.448	-235.782	-339.194
	Organisatiekosten toegerekend aan projecten	-310.389	-383.146	-187.321
		-575.837	-618.928	-526.515
Netto subsidies en bijdragen aan partners voor gerealiseerde projecten		2.242.558	2.352.846	2.105.805

De doorbelaste projectkosten bestaan uit directe projectkosten (bijvoorbeeld reizen, evaluaties) en de aan de projecten direct toerekenbare kosten voor programma management en de aan het project toegerekende organisatiekosten.

9.2 Publiciteit en communicatie

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
9.2 Publiciteit en communicatie			
Voorlichting	13.767	40.000	19.599
Publiciteit	26.452	60.000	86.944
Overig	8.852	15.000	40.766
Totaal Publiciteit en communicatie	49.071	115.000	147.309
9.3 Directe kosten fondsenwerving			
Mailingen en marketing	66.718	88.000	104.913
Overige fondsenwervingskosten	16.693	35.700	30.068
Totaal directe fondsenwervingskosten	83.411	123.700	134.978
9.4 Personeelskosten			
Salarissen	764.419	785.230	658.775
Sociale lasten	130.472	136.253	136.815
Pensioenlasten	78.452	86.541	81.495
Ziekteverzuimverzekering	52.694	56.000	25.786
Reiskosten	11.113	9.500	8.335
Reiskosten buitenland	1.580	2	9.985
Werving en selectie	25.204	5.000	5.526
Training en opleiding	8.698	10.000	5.229
Externe inhuur	208.549	100.000	386.918
Overige personeelskosten	-10.054	23.750	24.278
Totaal personeelskosten	1.271.127	1.212.276	1.343.142

De kosten voor zowel Publiciteit en communicatie als Fondsenwerving bleven ruim onder de begroting door wisselingen en onderbezetting in die teams.

Als onderdeel van maatregelen om de efficiëntie verder te verhogen is het aantal medewerkers (in fte) weer iets verminderd gedurende het boekjaar 2024 naar 11,65 (2023: 12,75 en 2022: 15,26). De totale personeelskosten daalden iets ten opzichte van 2023 omdat het in de loop van het jaar mogelijk was om het aandeel zzp'ers sterk af te bouwen.

De post Overige personeelskosten laat -10,054 zien. Hier was een deel van de reservering voor vakantiedagen niet langer nodig doordat enkele personeelsleden vertrokken.

De kosten van de directeur-bestuurder zijn verantwoord onder 10. Bezoldiging.

De leden van de Raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. In het verslagjaar zijn aan hen geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

9.5 Huisvestingskosten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
9.5 Huisvestingskosten			
Huur pand Vendelier 15 Veenendaal	12.311	12.647	11.497
Kosten energie en water	4.045	5.000	3.206
Overige huisvestingskosten	7.644	11.050	10.223
Totaal huisvestingskosten	24.000	28.697	24.926
9.6 Kantoor- en algemene kosten			
Kosten IT	48.688	43.700	51.559
Bankkosten	6.065	8.500	7.227
Accountantskosten	31.302	28.000	28.492
Overig	40.170	33.400	41.474
Totaal	126.225	113.600	128.752
9.7 Afschrijvingskosten			
Gebouwen	5.628	5.628	5.628
Inventaris & automatisering	13.923	15.500	19.653
Vervoersmiddelen	-	-	-
Totaal afschrijvingskosten	19.551	21.128	25.281
9.8 Financiële baten en lasten			
	-24.744	-2.000	12.290
Totaal financiële baten en lasten	-24.744	-2.000	12.290

De huisvestingskosten zijn ook dit jaar weer iets lager dan begroot. Als gevolg van de inflatie en sterke stijging van energieprijzen in 2022 is in de begroting voorzien in aanzienlijk hogere kosten. Maatregelen begonnen in 2023 zijn doorgezet ook in 2024 zoals een strak kantoorbeleid met betrekking van kantoorruimte en bezetting (minder ruimtes verwarmen), en één dag sluiting van het kantoor.

De kantoor en algemene kosten zijn ongeveer gelijk aan vorig jaar. Wel iets hoger dan begroot, bijvoorbeeld kosten van IT zijn hoger door updates van CRM-software en de kantoorkosten door algemene prijsstijgingen van services.

10. Bezoldiging

		Realisatie 2024
10. Bezoldiging		
Mw. D.J. Nieuwenhuis		
Functie: directeur		
Dienstverband		
Aard (looptijd)		onbepaald
Uren per week		32
Parttime percentage		88,89
Periode	van	01-jan
	tot	31-dec
Jaarbezoldiging	€	
Brutoloon/salaris	82.021	
Vakantiegeld	10.565	
Eindejaarsuitkering	6.917	
Jubileumuitkering/uitbetaling niet opgenomen vakantiedagen	4.741	
Jaarinkomen		104.244
Belaste vergoedingen/bijtellings		-
Pensioenlasten (wg deel)		10.209
Pensioencompensatie		-
Overige beloningen op termijn		-
Uitkeringen beëindiging dienstverband		16.000
Totaal bezoldiging 2024		130.453
Totaal bezoldiging 2023		108.795
Per 1 december 2024:		
Mevr. J.G.H. Omvlee		
Functie: directeur		
Dienstverband		
Aard (looptijd)		Bepaald
uren per week		24
Parttime percentage		66,67
Periode	van	1-dec
	tot	31-dec
Jaarbezoldiging	€	
Brutosalaris/vergoeding	4.861	
Vakantiegeld		
Eindejaarsuitkering	435	
Jaarinkomen		5.296
Pensioenlasten (wg deel)		640
Totaal bezoldiging 2024		5.936
Totaal bezoldiging 2023		n.v.t.

Bezoldiging directie

Het jaarinkomen van onze directeur-bestuurder (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 129.292 (1 fte/12 mnd, 1 juli 2024), passend bij een BSD-score van 380 punten volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Ook de totale bezoldiging – inclusief het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen – blijft binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 160.322 geldend sinds 1 juli 2024.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het hoofdstuk Bestuur en Toezicht van het jaarverslag 2024.

Volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties omvat een **normjaarinkomen**:

- Brutoloon/salaris
- Vakantiegeld
- Vaste eindejaarsuitkering
- Eventuele andere inkomensbestanddelen zoals jubileumuitkering of betaling van niet opgenomen vakantiedagen.

N.B. In de berekening van het jaarinkomen worden de werkgeverslasten (bijvoorbeeld pensioenlasten) niet betrokken.

11. Verschillenanalyse begroting en realisatie

		Realisatie 2024	Begroting 2024	Vershil 2024		Realisatie 2023
Baten	ref.	€	€	€		€
Baten van particulieren	8.1	1.553.178	830.000	723.178	187%	1.169.003
Baten van bedrijven	8.2	98.681	103.000	-4.319	96%	87.565
Subsidies van overheden	8.3	1.206.569	1.223.290	-16.721	99%	1.105.184
Baten van andere organisaties zonder winststreven	8.4	1.272.582	1.479.484	-206.902	86%	1.477.274
Overige baten	8.5	2.580	-	2.580		1.124
Som van de baten		4.133.590	3.635.774	497.816	114%	3.840.150
Lasten						
Subsidies en bijdragen	9.1	2.242.558	2.352.846	-110.288	95%	2.105.805
Publiciteit en communicatie	9.2	49.071	115.000	-65.929	43%	147.309
Directe kosten fondsenwerving	9.3	83.411	123.700	-40.289	67%	134.978
Personeelskosten	9.4	1.271.127	1.212.273	58.854	105%	1.343.142
Huisvestingskosten	9.5	24.000	28.697	-4.697	84%	24.926
Kantoor- en algemene kosten	9.6	126.225	113.600	12.625	111%	128.752
Afschrijvingen	9.7	19.551	21.128	-1.577	93%	25.281
Som van de lasten		3.815.943	3.967.244	-151.301	96%	3.910.193
Saldo financiële baten en lasten	9.8	24.744	-2.000	26.744		12.290
Saldo van baten en lasten		292.900	-329.470	622.373		-82.332

Baten

De baten van SeeYou in 2024 bedroegen in totaal € 4.133,590. Dit is 14% hoger dan begroot.

- De baten van particulieren omvatten legaten en donaties van individuen. Met name door een aantal legaten is de opbrengst van particulieren hoger (87%) dan begroot.
- Ook de opbrengsten van bedrijven stegen ten opzichte van 2023.
- De opbrengsten uit subsidies van overheden stegen iets ten opzichte van 2023. Dit betreft meerjarenprojecten waar de uitgaven kunnen schommelen tussen de jaren.
- De baten van andere organisaties zonder winststreven lagen 14% onder de begroting. Vooral de resultaten van het segment Fondsen en Stichtingen daalden en bleven onder het niveau van 2023 door het wegvallen van een project en bijbehorende donor.

Lasten

De totale lasten van € 3.815.943 bleven in 2024 iets onder begroting door besparingen op fondsenwerving en communicatie en een tijdelijk personeelsgebrek, waardoor niet alle geplande activiteiten konden worden uitgevoerd.

In 2024 konden we 87,2% te besteden aan onze doelstelling (2023: 82,5 %) door in verhouding minder te besteden aan fondsenwerving, en beheer en administratie. Van de 87,2% ging 80,7% naar projecten voor inclusieve ontwikkeling, versterking van rechten van mensen met een handicap en oogzorg wereldwijd; 6,5% werd besteed aan activiteiten in het kader van bewustwording en voorlichting over de noodzaak van inclusieve ontwikkeling in ontwikkelingssamenwerking.

Kostenbeheersing van de organisatie blijft een belangrijke doelstelling, zodat zoveel mogelijk van onze middelen in onze projectlanden terecht komen. In voorgaande jaren noopte uitval door ziekte en krapte op de arbeidsmarkt SeeYou tot het inhuren van zzp'ers. Dit kon in de loop van 2024 teruggebracht worden. Ondanks stijgende lonen in het algemeen bleef dit bij SeeYou beperkt omdat we in overleg met het personeel de koppeling aan de CAO met ingang van 2024 hebben losgelaten en nu jaarlijks de afweging maken tussen markt-/loonontwikkeling en beschikbare middelen.

Meer over de kosten- en batenindicatoren kunt u lezen in hoofdstuk Financiën van het jaarverslag.

Ondertekening door raad van toezicht en bestuur

De originele jaarrekening is ondertekend door de directeur-bestuurder en de leden van de raad van toezicht.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting SeeYou

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting SeeYou te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting SeeYou op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting SeeYou zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties' is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Was getekend te Amersfoort, 25 juni 2025.

WITh Accountants B.V.
J.A. Vermeer AA

Bijlage: Begroting 2025

	Begroting 2025	Realisatie 2024	Begroting 2024
	€	€	€
Baten			
Baten van particulieren	786.375	1.553.178	830.000
Baten van bedrijven	249.500	98.681	103.000
Subsidies van overheden	1.073.934	1.206.569	1.223.290
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	-	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.398.427	1.272.582	1.479.484
Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	-	-	-
Overige baten	11.000	2.580	-
Totaal baten	3.519.236	4.133.590	3.635.774
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Participatie van mensen met een handicap in ontwikkelingslanden	3.233.770	3.078.283	2.066.530
Voorlichting en bewustwording	249.780	250.789	223.349
	3.483.550	3.329.081	3.289.879
Werving			
Wervingskosten	358.214	299.547	388.875
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	243.230	187.318	288.491
Som van de lasten	4.084.994	3.815.946	3.967.245
Saldo voor financiële baten en lasten	-565.758	317.644	-331.471
Saldo financiële baten en lasten	10.000	-24.744	2.000
Saldo van baten en lasten	-555.758	292.900	-329.471
Doelbestedingspercentage			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	99,0%	80,5%	90,5%
Doelbestedingspercentage van de lasten			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	85,3%	87,2%	82,9%
Wervingspercentage baten			
Wervingskosten/ som van de geworven baten	10,2%	7,2%	10,7%
Wervingspercentage lasten			
Wervingskosten/ totale lasten	8,8%	7,8%	9,8%
Kosten beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie/totale lasten	6,0%	4,9%	7,3%

De begroting voor 2025 gaat uit van verwachte inkomsten van ruim 3.5 miljoen euro. De percentages blijven op een goed niveau vergeleken met benchmarks in de sector. SeeYou streeft ernaar om tijdig fondsen te werven zodat continuïteit in de projectlanden ondersteund wordt. Fondsen komen daardoor vaak in het lopende jaar binnen voor projecten van het volgende jaar. Die fondsen zijn zichtbaar als Bestemmingsfondsen. Het doelbestedingspercentage van de baten wordt daardoor sterk beïnvloed. In 2024 was het iets lager dan het voorgaande jaar (80,5% in 2024 en 84% in 2023) door een groot aandeel nalatenschap dat niet meer besteed werd in 2024. Dat laat zich ook weer zien in een hoger percentage (99%) in de begroting van 2025.

De begroting gaat uit van verwachte, nieuwe inkomsten. Daarnaast zijn er de projectgelden (legaten) uit 2024, de bestemmingsfondsen. Het begrootte tekort bij het saldo van baten en lasten in de begroting van – 555,758 wordt afgedekt door de bestemmingsfondsen.

De overheidssubsidie WAAI, in 2024 nog ruim een miljoen, daalt zoals gepland in 2025 naar ruim 800,000 en houdt vervolgens op. Daarmee vervalt ongeveer een kwart van het huidige programma portfolio. Dat zou een organisatieaanpassing kunnen vergen. We brengen op dit moment het potentiële portfolio 2026 in kaart en streven naar een groei in portfolio waarmee het totale volume en organisatiekosten gelijk blijven.